

De opinie van de kaasverpakkingsindustrie op doelstellingen klimaatakkoord en plastic pact

Naam: Willem Otto Davelaar

Opleiding: Bedrijfskunde Agrifoodbusiness

University: Aeres Hogeschool Dronten

Datum: 20-9-2022

Afstudeerdocent: Mevr. E. Kauffmann

Afstudeerscriptie

De opinie van de kaasverpakkingsindustrie op doelstellingen klimaatakkoord en plastic pact.

Door: Willem Otto Davelaar
Docent: Elsbeth Kauffmann

Studentnummer: 3026429

Bedrijfskunde & Agrifoodbusiness
Aeres Hogeschool
Dronten
20-6-2022

DISCLAIMER

Dit rapport is gemaakt door een student van Aeres Hogeschool als onderdeel van zijn/haar opleiding. Het is géén officiële publicatie van Aeres Hogeschool. Dit rapport geeft niet de visie of mening van Aeres Hogeschool weer. Aeres Hogeschool aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor enige schade voortvloeiend uit het gebruik van de inhoud van dit rapport.

Voorwoord

Voor u ligt de scriptie 'Opinie kaasverpakkingsindustrie op doelstellingen klimaatakkoord en plastic pact.' Het onderzoek voor deze scriptie naar de Opinie van de kaasverpakkingsindustrie op verminderen van plastic stromen is gebaseerd op verschillende bronnen. Deze scriptie is geschreven in het kader van mijn afstudeeropdracht voor de opleiding Bedrijfskunde en Agrifoodbusiness aan de Aeres Hogeschool Dronten en in opdracht van Hazeleger Kaas B.V. Van Februari 2021 tot en met Juni 2022 ben ik bezig geweest met mijn onderzoek en het schrijven van scriptie.

Samen met mijn afstudeerdocent, Elsbeth Kauffmann ben ik bezig gegaan met het onderzoek naar het verminderen van stromen plastic afkomstig uit de voedingsmiddelenindustrie. Het onderzoek wat is uitgevoerd heeft plaats gevonden op het bedrijf en school. Tijdens dit traject stonden mijn afstudeerbegeleider, Elsbeth Kauffmann, en mijn begeleiders vanuit het bedrijf, André Roeterdink en Henk Bosch altijd voor mij klaar. Doormiddel van het beantwoorden van mijn vragen zorgden zij ervoor dat ik altijd weer richting kreeg en mijn scriptie kon afronden.

Bij deze wil ik graag mijn begeleiders bedanken voor de fijne begeleiding en ondersteuning tijdens het onderzoek en het schrijven van mijn scriptie. Ook wil ik de respondenten bedanken die mee hebben gewerkt aan dit onderzoek. Zonder hun medewerking had ik dit onderzoek niet op deze wijze kunnen doen.

Ook wil ik eenieder bij Hazeleger Kaas B.V. bedanken voor de fijne samenwerking. Ik ben hen dankbaar voor het gesprekken die we samen gehad hebben. Ook van familie en vrienden heb ik ondersteuning gehad tijdens deze tijd. Bovendien hebben zij mij ook mijn moed en werklust gegeven. Tot slot wil in nog medestudent Ryan Vos bedanken zijn wijsheid en motiverende woorden hebben mijn geholpen deze scriptie tot een goed einde te brengen.

Ik wens u veel leesplezier toe.

Willem Otto Davelaar

Uddel, 26 Augustus 2022

Samenvatting

Afgelopen jaren is er veel veranderd als het gaat om het wereldwijde klimaat. Overheden en organisaties komen met ideeën en doelstellingen en iedereen moet eraan gaan voldoen. Deze doelstellingen hebben tot doel de temperatuur wereldwijd niet verder te laten stijgen dan 1,5 °C in 2050. Daarnaast zal er alles aan gedaan moeten worden om plastics te gaan recyclen of gebruik te verminderen. Omdat het een wereldwijd item is, zal het ook impact gaan hebben op de kaasverpakkingsindustrie in Nederland. Wat er moet gaan gebeuren en aan welke doelstellingen er voldaan moet worden is allemaal duidelijk. Wat nog niet duidelijk is op dit moment is de visie van de kaasverpakkingsindustrie op deze onderwerpen. Vandaar dat de hoofdvraag van het onderzoek als volgt luidt;

“Wat is de opinie van de kaasverpakkingsindustrie over het Klimaatakkoord en het plastic pact, en kunnen zij hier als industrie aan voldoen?”

Vanuit deze hoofdvraag is een onderzoek opgesteld aan de hand van diepte-interviews. Voor deze interviews zijn verschillende spelers uit de branche gevonden die een mening konden geven betreft de kaasverpakkingsindustrie. In deze gesprekken werd in gegaan op visie van de kaasverpakkingsindustrie op het klimaatakkoord en het plastic pact en of hier ook aan voldaan kan worden. Het doel van dit onderzoek is inzicht geven in de huidige opinie van de kaasverpakkingsindustrie m.b.t. doelstellingen klimaatakkoord, plastic pact en haalbaarheid. Voor het beantwoorden van de hoofdvraag is de kwalitatieve methode gebruikt middels het houden van interviews.

De visie van de kaasverpakkingsindustrie is onderverdeeld in drie verschillende delen. Allereerst de visie op het klimaatakkoord, het plastic pact en vervolgens of de kaasverpakkingsindustrie aan deze doelstellingen kan voldoen. Hierin kwamen positieve en negatieve punten naar voren. Grote stappen die de kaasverpakkingsindustrie al heeft gemaakt op het gebied van duurzaamheid, MVO, en recycling. De mogelijkheden die er op dit moment zijn worden gebruikt en toegepast binnen de gehele keten. Voor het behalen van de milieudoelstellingen is dit nog niet genoeg en wordt er op dit moment door de kaasverpakkingsindustrie verdeeld tegen aangekeken. De korte tijd die staat voor het behalen van de doelstellingen wordt gezien als te kort. Daarnaast zijn de kosten die gemaakt moeten worden voor de aanpassingen op dit moment te hoog.

Uit de resultaten is gebleken dat de visie van de kaasverpakkingsindustrie breed verdeeld is. Gezocht werd naar een eenduidige visie die de hele kaasverpakkingsindustrie kon vertegenwoordigen. De verschillende participanten hebben laten blijken dat er zeer verschillend wordt gedacht over het klimaatakkoord, plastic pact en het verduurzamen. Het uiteindelijke resultaat kan worden bestempeld als verdeeld.

Aanbevolen wordt om in gesprek te gaan met de hele keten om te kijken welke oplossingen er te vinden zijn. Hierbij moet worden samengewerkt met de overheid, retailer en de consument. Samen moet er geprobeerd worden om aanpassingen te maken die ervoor kunnen gaan zorgen dat de doelstellingen gehaald kunnen worden.

Summary

In recent years, much has changed about the global climate. Governments and organisations come up with ideas and targets and everyone has to comply with them. The aim of these targets is to limit the global temperature increase to 1.5 °C by 2050. In addition, every effort will have to be made to recycle or reduce the use of plastics. Because this is a global issue, it will also have an impact on the cheese packaging industry in the Netherlands. It is clear what needs to be done and what targets need to be met. What is not yet clear is the cheese packaging industry's view on these issues. That is why the main question of the research is as follows;

"What is the opinion of the cheese packaging industry on the Climate Accord and the plastic pact, and can they as an industry comply with it?"

Based on this main question, a study was drawn up by means of in-depth interviews. For these interviews, various players from the sector were found who could give their opinion on the cheese packaging industry. In these interviews, the views of the cheese packaging industry on the climate change agreement and the plastic pact were discussed, as well as whether these can be complied with. The objective of this research is to provide insight into the current opinion of the cheese packaging industry regarding the climate change agreement, the Plastics Pact and feasibility. The qualitative method was used to answer the main question by conducting interviews.

The vision of the cheese packaging industry is divided into three different parts. Firstly, the vision on the climate agreement, the plastic pact and then whether the cheese packaging industry can meet these targets. Positive and negative points emerged. Great strides have already been made by the cheese packaging industry in the area of sustainability, CSR and recycling. The possibilities that currently exist are used and applied within the entire chain. This is not yet enough to achieve the environmental targets, and the cheese packaging industry is currently taking a divided stand. The short time frame for achieving the objectives is considered too short. In addition, the costs that have to be incurred for the changes are currently too high.

The results showed that the vision of the cheese packaging industry is widely divided. An unequivocal vision was sought that could represent the entire cheese packaging industry. The various participants have shown that there are very different views on the climate agreement, the plastic pact and sustainability. The final result can be labelled as divided.

It is recommended to enter into a dialogue with the entire chain to see what solutions can be found. The government, retailer and consumer must be involved in this. Together they should try to make adjustments that can ensure that the objectives can be met.

Inhoud

Voorwoord	3
Samenvatting.....	4
Summary	5
Hoofdstuk 1 Inleiding	8
1.1 Context	8
1.1.1 Aanleiding van het onderzoek naar het verminderen van plastic stromen	9
1.1.2 Plastic als afval.....	10
1.1.3 Nederlandse voedingsmiddelenindustrie ten opzichte van plastic.	13
1.1.4 Het ontstaan van plastic afval	14
1.1.5 De omvang van plastic verspilling	15
1.1.6 Welke soorten plastic zijn er?	16
1.2 Onderzoeksopzet.....	17
1.2.1 Theoretisch Kader.....	17
1.2.2 Knowledge gap	18
1.3 Hoofdvraag.....	19
1.4 Doelstelling en Eindproduct	19
Hoofdstuk 2 Aanpak	20
2.1 Onderzoeksopzet.....	20
2.2 Onderzoeksdoelgroep	20
2.3 Type onderzoek	21
2.4 Methodologie en data verzamelen	21
2.5 Validiteit en Betrouwbaarheid	22
2.5.1 Validiteit	22
2.5.2 Betrouwbaarheid.....	22
3. Resultaten.....	23
3.1 Uitwerking onderzoeksdoelgroep	23
3.2 Resultaat beschrijving	23
3.2.1 Beschrijving Interview A. Roeterdink	24
3.2.2 Beschrijving Interview S. de Groot	24
3.2.3 Beschrijving Interview S. Westdorp	25
3.2.4 Beschrijving Interview M. Veldhuijzen/ L. Van der Vliet	26
3.2.5 Beschrijving Interview K. op de Weegh.....	26
3.2.6 Overzicht per participant.....	27
3.2.7 Steekwoorden gem. per interview	28

4. Discussie	29
4.1 Discussie resultaten interviews	29
De opinie van de kaasverpakkingsindustrie op het klimaatakkoord.....	29
De opinie van de kaasverpakkingsindustrie op het Plastic pact.	30
Kan de kaasverpakking hieraan voldoen.....	30
4.2 Reflectie uitvoering onderzoek	30
5. Conclusie en aanbevelingen	32
5.1 Conclusie hoofdvraag	32
5.2 Aanbevelingen	33
Bibliografie	35
Bijlage 1 Interview vragen	37

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Context

In dit rapport zal worden ingegaan op alle relevante informatie over het verminderen van stromen plasticfolies en de hier op volgende opinie van de Kaasverpakkingsindustrie. Onder plasticfolies wordt hier verstaan A PET, PE en PP-folies. A PET, PE en PP zijn drie soorten kunststoffen die worden gebruikt in de verpakkingsindustrie voor het maken van folies. Al deze drie soorten vallen onder één noemer en dat is plastic. Het woord plastic kan teruggevonden in het Latijn en het Grieks, en heeft de betekenis ‘in staat om te vormen’. In dit rapport zullen APET, PE en PP-folies naar voren komen in de vorm van plastic. Folies en plastic zullen in dit rapport beide gebruikt worden omdat de APET, PE en de PP-folie bestaan uit plastic. (Unie Nederlandse Industriële Kunststofbewerders , 2020)

Beschreven zal worden hoe de stromen van de plasticfolies verminderd kunnen worden. Het verminderen van stromen plastic is relevant omdat op die manier plasticafval beter beheert kan worden. Op dit moment zijn er veel stromen die uit eindelijk eindigen als afval. In eerdere studies is al beschreven dat dit verminderd kan worden doormiddel van waarde creëren. Plasticfolies die een waarde hebben voor een bedrijf zullen minder snel eindigen als afval. Het verminderen van de plasticfolies zou kunnen resulteren in betere circulariteit en een betere duurzaamheid. De kaasverpakkingsindustrie is hierin een belangrijke schakel, omdat zij verantwoordelijk is voor het waarde creëren. Huidige studies hebben nog niet aangetoond wat de opinie van de kaasverpakkingsindustrie is. Dit onderzoek zal de opinie van de kaasverpakkingsindustrie aan het licht brengen, hierin kan gezien worden hoe zij staan tegen het plastic verminderen. (MacArthur & Vaughray, 2014)

In hoofdstuk 1 zal geschreven worden over het ontstaan van het probleem. Daarnaast zal er gekeken worden naar de informatie die op dit moment al te vinden is over het probleem. Ook zal hier aandacht geschonken worden aan de manier waarop reststromen plasticfolies verminderd kunnen worden.

In hoofdstuk 2 zal de manier van werken van dit onderzoek uitvoerig beschreven worden. Ook zal er aangegeven worden op welke manier er per deelvraag onderzoek is gedaan. Hierin is ook aangegeven welke bedrijven benaderd zullen worden voor de beantwoording van de deelvragen. Daarnaast zal ook de redenering te vinden zijn waarom juist deze bedrijven zijn benaderd.

Hoofdstuk 3 geeft de resultaten weer die doormiddel van diepte-interviews zijn verzameld. Hier is een uitwerking te vinden van de gehele onderzoeksdoelgroep. Per participant is uitgebreid de visie weergegeven die is samengevat uit de gehele interviews. Daarnaast is er een tabel toegevoegd die kort de visie per participant weergeeft.

De discussie van dit onderzoek komt aanbod in Hoofdstuk 4. Hier wordt de hoofdvraag onderverdeeld en ter discussie gesteld. Hierop volgt een reflectie op het uitvoeren van het onderzoek. De manier van werken ten opzichte van het resultaat zal beschreven worden. Afgesloten is met een beschrijving richting de conclusie.

In hoofdstuk 5 zijn de conclusie en de aanbevelingen geschreven. Op basis van de resultaten en de discussie wordt er een duidelijke conclusie gegeven op de hoofdvraag. Hierop volgen een aantal aanbevelingen die worden gedaan naar aanleiding van de conclusie. Binnen deze aanbevelingen is gebruik gemaakt van de huidige situatie in Nederland.

1.1.1 Aanleiding van het onderzoek naar het verminderen van plastic stromen

Uit het publicatieblad van de Europese Unie met betrekking tot het klimaatakkoord van Parijs wordt het volgende opgetekend.

‘De Overeenkomst van Parijs bevat onder meer een streefcijfer op lange termijn dat strookt met de doelstelling om de wereldwijde temperatuurstijging ruim onder 2 °C in vergelijking met het pre-industriële tijdperk te houden en om inspanningen te blijven leveren zodat de stijging beperkt blijft tot 1,5 °C. Om dit doel te bereiken zullen de partijen opeenvolgende nationaal vastgestelde bijdragen voorbereiden, bekendmaken en handhaven.’ (Europese Unie, 2016)

‘Wat de reductie van de in de EU uitgestoten broeikasgassen betreft, schaarde de Europese Raad zich in zijn conclusies van 23 en 24 oktober 2014 over het kader voor het klimaat- en energiebeleid 2030 achter een bindend streefcijfer van ten minste 40 % eigen reductie van broeikasgasemissies in 2030 ten opzichte van 1990. Op 6 maart 2015 heeft de Raad deze bijdrage van de Unie en haar lidstaten vastgesteld als hun voorgenomen nationaal vastgestelde bijdrage, die op 6 maart 2015 bij het secretariaat van het UNFCCC is ingediend.’ (Europese Unie, 2016)

Onder andere bovenstaande punten zijn opgesteld ter behoeven van het klimaatakkoord van Parijs. Het akkoord van Parijs, een onderdeel van het Klimaatverdrag, is een internationaal verdrag om de opwarming van de aarde te beteugelen. Het akkoord is op 12 December 2015 gepresenteerd op de klimaatconferentie van Parijs 2015. Dit verdrag gaat in op de klimaat doelstellingen die landen moeten behalen om aan bovenstaande punten te kunnen voldoen. Daarvoor heeft het akkoord van Parijs ook een doel gesteld voor de ingang van de Overeenkomst van Parijs.

‘De Overeenkomst van Parijs treedt in werking op de dertigste dag na de datum waarop ten minste 55 partijen bij het UNFCCC die in totaal goed zijn voor naar schatting ten minste 55 % van de totale uitstoot van broeikasgassen, hun akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding hebben nedergelegd. De Unie en haar lidstaten maken deel uit van de partijen bij het UNFCCC. In zijn conclusies van 18 maart 2016 heeft de Europese Raad erop gewezen dat de Unie en haar lidstaten de Overeenkomst van Parijs zo spoedig mogelijk en op tijd moeten bekrachtigen om vanaf de inwerkingtreding ervan partij bij de overeenkomst te zijn.’ (Europese Unie, 2016)

Figuur 1 Klimaatakkoord van Parijs (Nederlandse vereniging van duurzame energie, 2015)

Aan de hand van deze overeenkomst worden de landen van Europese unie gebonden aan het Klimaatverdrag. Onder de landen van de Europese Unie valt ook Nederland in het bijzonder. Doordat Nederland haar handtekening heeft gezet onder dit verdrag, zal het ook verantwoordelijkheden gaan

nemen. Verschillende partijen, van supermarkten tot kaasverpakkers zullen zich hiervoor in moeten gaan zetten. De Nederlandse overheid neemt de eerste stappen, en laat aan de hand van Mevrouw Van Veldhoven het volgende weten.

“Als we de klimaatdoelen van Parijs willen halen, moeten we naast schone energie ook naar schone grondstoffen kijken. Ik vind dat we elk klein beetje plastic in de toekomst opnieuw moeten kunnen gebruiken en zo uit onze oceanen en milieu houden. Zodat we de aarde schoner en gezonder achterlaten aan volgende generaties. Dat is geen gemakkelijke taak, maar door samen te werken met al deze partijen op Europese schaal kan het wel. Ik ben trots dat we hier vandaag de eerste stappen voor zetten.” (Rijksoverheid, 2020)

Uit bovenstaande uitspraak blijkt dat Nederland zich op Europese schaal wil gaan inzetten voor een schonere en gezondere aarde. Doormiddel van het doel om elk klein beetje plastic in de toekomst opnieuw te kunnen gebruiken zal Nederland met de rest Europa een schonere en gezondere aarde kunnen gaan creëren. Nederland is samen met Frankrijk en Denemarken gaan kijken naar een Europese oplossing om de doelen van het klimaatakkoord te kunnen behalen. Samen met eerdergenoemde landen heeft Nederland daarom het Europese Plastic Pact opgericht. Aan de hand van dit Pact zullen doelen worden opgesteld voor Plastic producenten, grote bedrijven, overheden en recyclers. De doelen van het Europese Plastic Pact gelden:

1. Maak plastic verpakkingen volledig recyclebaar en waar mogelijk geschikt voor hergebruik;
 2. Verminder onnodig plasticgebruik en gebruik van plastic gemaakt uit aardolie met ten minste 20%;
 3. Verbeter de huidige capaciteit van inzameling, sortering en recycling met ten minste 25%;
 4. Gebruik ten minste 30% gerecycled plastic in nieuwe verpakkingen en producten.
- (Rijksoverheid, 2020)

Op dit moment hebben zesenzestig bedrijven en vijftien overheden het pact ondertekend en zich aangesloten bij deze doelen. Aangezien Nederland één van de oprichters is van het Pact, zal Nederland zich moeten gaan inzetten om deze doelen te behalen. Aan de hand van het Klimaatakkoord van Parijs, en de reactie hierop van de Nederlandse overheid werd duidelijk dat er veel gerecycled moet gaan worden

Figuur 2 Plastic Pact (New plastic economy, 2020)

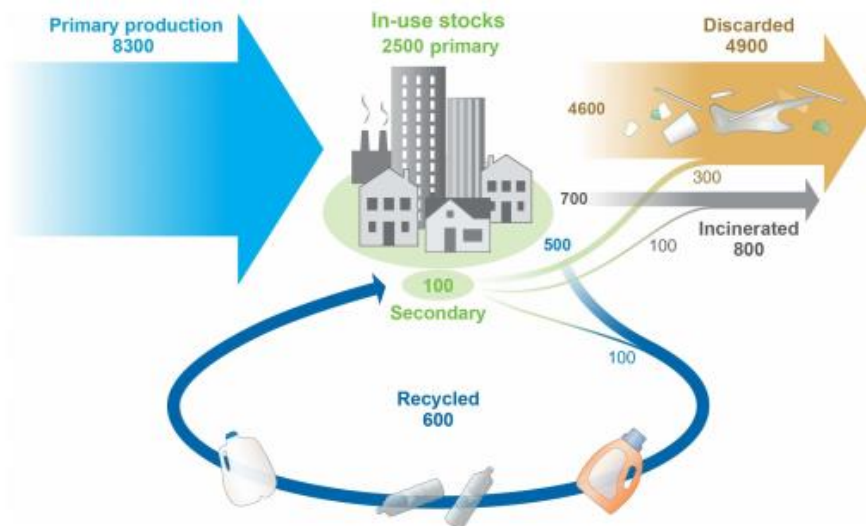
Figuur 3, 1 van de doelen van het Plastic Pact (New plastic economy, 2020)

1.1.2 Plastic als afval

Zoals hierboven aangegeven is er het Klimaatakkoord van Parijs geweest. Dit Klimaatakkoord was georganiseerd met één duidelijke reden, en dat was het terugdringen van de klimaatveranderingen.

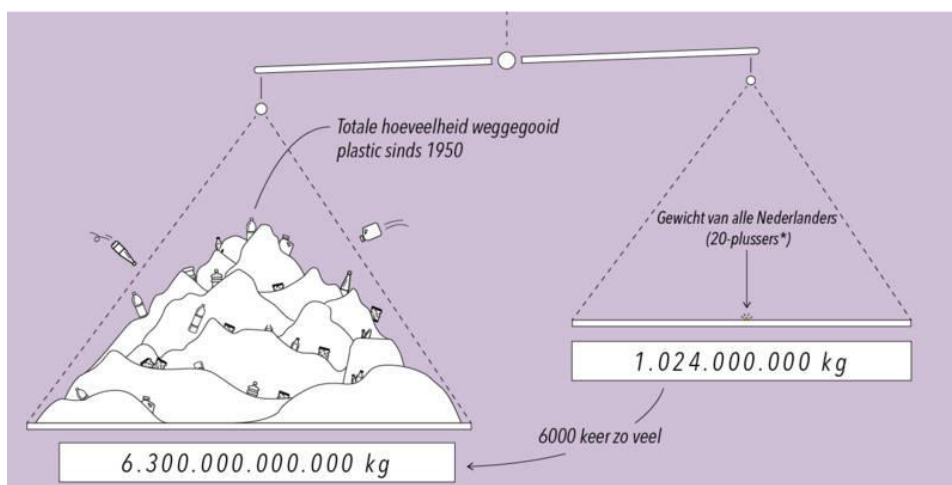
Bij het terugdringen van de klimaatveranderingen kwam ook het probleem naar boven om de grote hoeveelheden vervuild plastic te verminderen. Om een duidelijk beeld te krijgen van de hoeveelheid vervuild plastic wat zich op aarde bevindt, heeft de universiteit van Georgia onderzoek gedaan naar plastic wereldwijd. In een onderzoek artikel uitgegeven op basis van deze gegevens kwam het volgende naar voren:

‘Van alle kunststoffen die ooit zijn geproduceerd werd ongeveer 4900 Mt (ongeveer 5 miljard ton) direct na gebruik weggegooid. Deze 5 miljard ton is zich gaan ophopen op stortplaatsen of in de natuurlijke omgeving.’ (University of Georgia , 2017)

Figuur 4 Productie en vervuiling plastic (University of Georgia , 2017)

Aan de hand van deze cijfers wordt duidelijk dat het hier om grote hoeveelheden plastic gaat. In het figuur wordt duidelijk dat de totale productie op 8.3 miljard ton zit. Daarvan wordt uiteindelijk 5 miljard ton weggegooid, en nog eens bijna 1 miljard ton verbrand. Deze vervuiling komt in totaal neer op 6 miljard ton, wat ongeveer 75% is van de totale productie van plastic. Omdat het hier over zulke grote aantallen gaat is er door NOS op 3 een afbeelding gemaakt om hier bij enige vergelijking te hebben. (NOS op 3 , 2017)

Figuur 5 Hoeveelheid vervuild plastic in vergelijking (NOS op 3 , 2017)

In het figuur is te zien dat het gewicht aan weggegooid plastic in verhouding 6000 keer zoveel is als het totale gewicht van alle 20-plussers in Nederland. Als het op deze manier wordt vergeleken blijkt het wel dat het hier om hele grote aantallen gaat. In het figuur is de situatie beschreven van de huidige situatie, maar daarnaast is ook gekeken naar de toekomst. Het onderzoek schrijft het volgende over de vervuiling van plastic in de toekomst:

‘Als de huidige trends op het moment van productie- en afvalbeheer zich voortzetten, zal ongeveer 12.000 Mt (om gerekend 12 miljard ton) plastic afval in 2050 op stortplaatsen of in de natuurlijke omgeving liggen.’ (University of Georgia , 2017)

Deze grote hoeveelheden moeten voorkomen worden in de toekomst een daarom moet er naar oplossingen gezocht worden. Het klimaatakkoord van Parijs en de Plastic Pact van Europa zijn een stap in de goede richting. Alleen met afspraken zal er niet verder gekomen gaan worden en daarom zullen er nog meer stappen gezet moeten worden om ervoor te zorgen dat er daadwerkelijk problemen worden verholpen. Nederland heeft hier doormiddel van een viertal maatregelen geprobeerd enige duidelijkheid in te creëren. Deze maatregelen luiden als volgt:

1. Alle eenmalig te gebruiken plastic producten en verpakkingen die de plastic toepassende bedrijven op de Nederlandse markt brengen moeten, waar mogelijk en zinvol herbruikbaar, maar in ieder geval 100% recyclebaar zijn. (Rijksoverheid, 2019)
2. Elk van de plastic toepassende bedrijven niet meer dan nodig gebruik maken van plastic materialen door minder gebruik, door hergebruik, en/of door alternatieve duurzamere materialen, resulterend in 20% minder volume plastic (in kg) relatief ten opzichte van het totale volume op de markt gebrachte producten ten opzichte van het gebruik in het basisjaar (2017). Hierdoor zal in ieder geval het totale volume eenmalige plastic producten en verpakkingen van het geheel aan plastic toepassende bedrijven dalen. (Rijksoverheid, 2019)
3. Er door de plastic producerende bedrijven voldoende sorteer- en recyclingcapaciteit in Nederland is gecreëerd. Zodanig dat minimaal 70% van het gewicht van alle eenmalige plastic producten en verpakkingen die in Nederland in de afvalfase belanden, hoogwaardig gerecycled worden. (Rijksoverheid, 2019)
4. Alle eenmalig te gebruiken plastic producten en verpakkingen die plastic toepassende bedrijven op de markt brengen, in 2025 een zo hoog mogelijk percentage gerecyclede plastics (in kg) bevatten, met een gemiddelde per bedrijf van minimaal 35%. Daarnaast zullen zoveel mogelijk duurzaam geproduceerde biobased plastics worden gebruikt om het gebruik van primair fossiele plastics te verminderen. (Rijksoverheid, 2019)

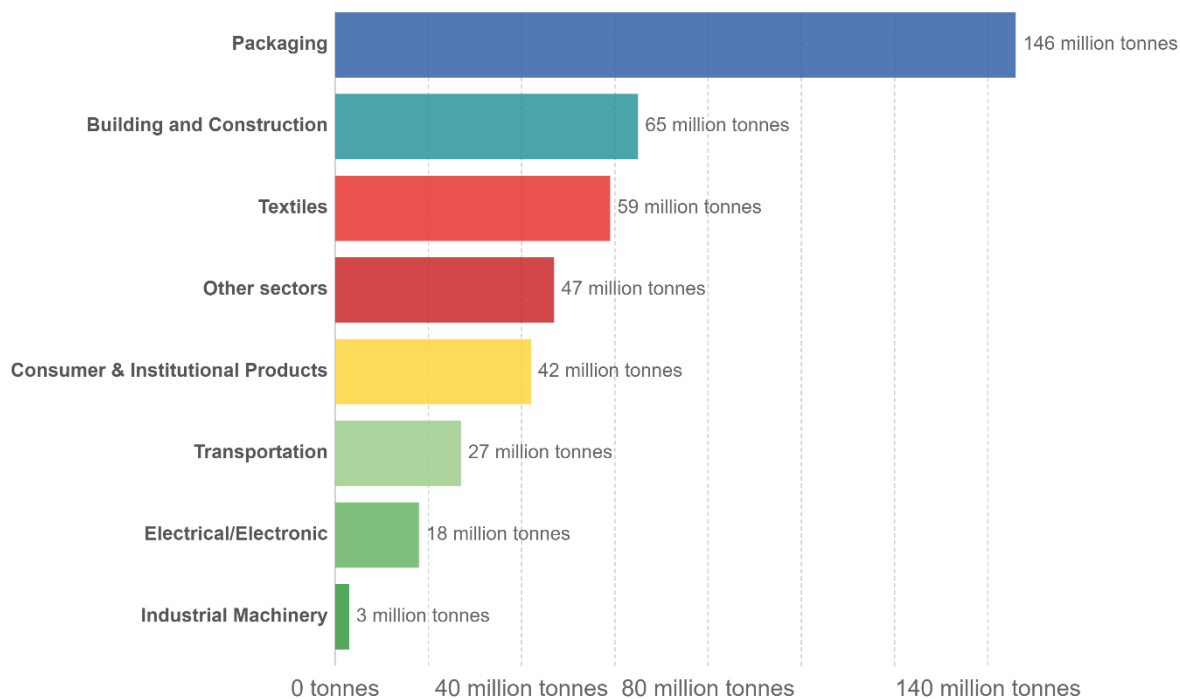
Wat er uit bovenstaande gegevens duidelijk wordt is dat plastic een groot probleem is voor de Nederlandse overheid, omdat er op landelijk niveau aan voldaan moet worden. Uit de maatregelen die opgesteld zijn, blijkt dat er in de aankomende jaren veel moet veranderen om de doelstellingen te behalen. De grote hoeveelheid reststromenplastic die wereldwijd verspild wordt, zal moeten verminderd worden. Zoals al eerder aangegeven komen deze reststromen overal terecht, bedrijven verbranden haar reststromen of de consumenten dumpen het plastic na gebruik waar het voor diende. Dat dumpen van plastic zorgt ervoor dat de natuur vervuild raakt. Het vervuild raken van de natuur is iets wat voorkomen moet worden. Daarom zal binnen deze scriptie onderzocht worden wat de opinie is van de Nederlandse kaasverpakkingsindustrie op het reduceren, zoals geformuleerd door het Eur. Pact.

1.1.3 Nederlandse voedingsmiddelenindustrie ten opzichte van plastic.

Uit onderdelen 1.1 en 1.2 van de inleiding kwamen twee dingen naar voren. Allereerst dat Nederland heeft toegestemd met de aansluiting bij het Klimaatakkoord van Parijs. Het aansluiten bij dit akkoord heeft ervoor gezorgd dat Nederland een verplichting heeft ten opzichte van de andere landen en zichzelf. Doordat Nederland deze verplichting is aangegaan, moeten er ook stappen gezet worden. Deze stappen zijn door Nederlandse overheid, gedefinieerd en worden dan vervolgens bij de bedrijven neergelegd. Dit zorgt ervoor dat er twee partijen met de problemen zitten. Allereerst de Nederlandse overheid die dit vervolgens weer door regels gaat stellen aan de Nederlandse bedrijven. Tijdens dit proces zal de Nederlandse overheid erop moeten toe zien dat de producenten zich aan de maatregelen houden. Wanneer de Nederlandse overheid niet kan aantonen dat de producenten enige vorderingen maken, zal dat resulteren in een aanmaning van uit de organisatie achter het Klimaatakkoord. Beiden, de Nederlandse overheid en de Nederlandse producenten moeten erop toe zien dat de maatregelen worden uitgevoerd en het doel gehaald.

Primary plastic production by industrial sector, 2015

Primary global plastic production by industrial sector allocation, measured in tonnes per year.

Source: Geyer et al. (2017)

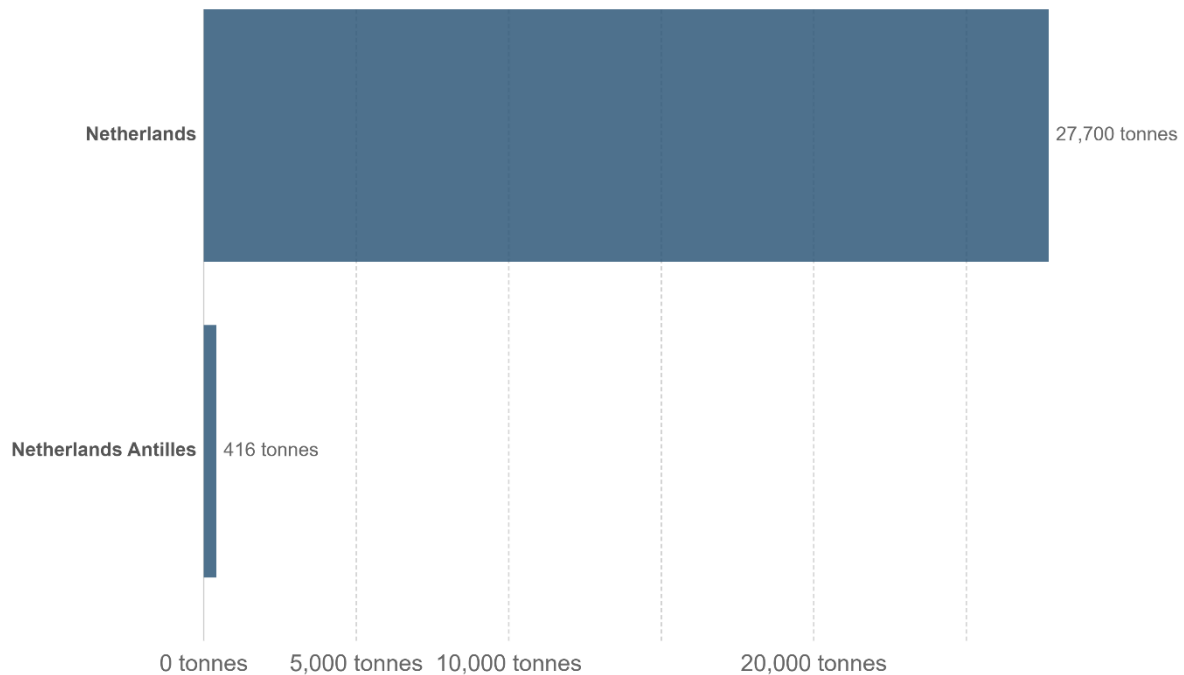
CC BY

Figuur 6 Plastic productie per sector (Ritchie & Roser, 2018)

Uit dit model blijkt dat wereldwijd de verpakkingsindustrie de grootste producenten-gebruikers zijn van plastic. In totaal zo'n 146 miljoen ton aan plastic per jaar. Voor de verpakkingsindustrie is dat het dubbele van wat de bouw en constructie produceren. Vanuit dit wereldwijde model kan gezegd worden dat dit doorgetrokken kan worden voor Nederland. De Nederlandse verpakkingsindustrie is op basis van dit model de sector die zich het meest moeten gaan bezighouden met de eisen die door de Nederlandse overheid getroffen worden.

Plastic waste littered, 2010

Annual plastic waste littered by coastal populations within 50 kilometres of a coastline. This represents plastic waste with high risk of polluting surrounding rivers and the ocean.

Source: Jambeck et al. (2015)

CC BY

Figuur 7 Plastic verspilling Nederland (Ritchie & Roser, 2018)

Naast het model in Figuur 5 staat in Figuur 6 de verspilling van Nederland centraal. Waar de industrie miljoenen tonnen aan plastic produceert, verspilt Nederland daarvan zo'n 27,700 ton aan plastic. Hierbij moet gedacht worden aan plastic dat binnen vijftig km van kusten en rivieren terecht komt. Deze vervuiling kan uiteindelijk resulteren in vervuiling in de zeeën en de oceanen. De verpakkingindustrie heeft op basis van deze aantallen in vergelijking met de wereldwijde industrie de grootste hoeveelheid tonnen aan verspilling van plastic.

1.1.4 Het ontstaan van plastic afval

De eerste synthetische kunststof (Bakeliet) werd geproduceerd in 1907 en markeerde het begin van de wereldwijde plasticindustrie. De groei van deze industrie ontstond echter pas in de jaren vijftig. Wat ervoor gezorgd heeft dat in de afgelopen 65 jaar de productie van plastic tweehonderd keer groter is geworden in vergelijking met de beginjaren. Het groeien van deze industrie heeft ervoor gezorgd dat er op het huidige moment miljoenen tonnen aan plastic per jaar worden geproduceerd.

In 1974 werd door Anthony M. Cundell het plastic probleem in de maritieme leefomgeving al beschreven. In die tijd werd er al veel onderzoek gedaan naar het probleem met plastic. De verdeling van plastic in de maritieme omgeving lijkt naar waarschijnlijkheid ongelijk. De plastic producten waren in die tijd al goed zichtbaar langs de kuststroken. Dit was vooral zichtbaar in de omgeving van dichtbevolkte gebieden. Als voorbeeld wordt daar gegeven de kuststroken van Boston, Massachusetts, Norfolk en Virginia. Plastic flesjes, bekleding en stukken plastic die voortkomen uit de golfvernieuwing van grotere voorwerpen. Dit plastic hoopt zich tijdens de vloed op samen met zeewier en ander zeedrift en strandgoed. Verschillende windrichtingen en kust stromen zorgen voor natuurlijke verspreiding van vervuild plastic. (Anthony, 1974)

Op basis van onder andere het rapport van Cundell kwam in 1984 een vervolgonderzoek van Felicia Coleman & D.H.S. Wehle. In dit onderzoek wordt onder andere ingegaan op de vervuiling in de visserij.

Plastic duikt in de zee omgeving op in twee vormen: vervaardigde stukjes en ruwe deeltjes. Degenen die frequente kustgebieden hebben aangedaan, zijn zich pijnlijk bewust van de prevalentie van vervaardigd plastic afval langs de kust. Het meeste afval hiervan wordt gegenereerd door transport, vissen, en pleziervaartuigen. In 1975 kwamen de VS. National Academy of Sciences met een schatting die aantoonde dat commerciële vissersvloten alleen al meer dan 52 miljoen pond plastic verpakkingsmateriaal in zee heeft dumpst. Daarnaast verloren deze vloten naar alle waarschijnlijkheid meer dan 298 miljoen pond plastic vistuig, inclusief netten, lijnen en boeien. (Felicia & D.H.S., 1984)

Wat uit dit onderzoek wel blijkt is dat in de jaren 80 en 90 plastic vervuiling al een probleem was.

Het gebrek aan media en soort gelijk kanalen heeft ervoor gezorgd dat dit wereldwijd nog niet gezien werd. In 2013 en 2014 kwam het IPCC met een rapport wat inging op de opwarming van de aarde en het gebruik van de aarde en haar zeeën. Aan de hand van dit rapport werd in 2015 de klimaatconferentie van Parijs georganiseerd. In 2017 kwam een compleet onderzoek naar buiten van Roland Geyer, die pijnlijk blootlegde welke hoeveelheden plastic er wereldwijd in zeeën en op het land te vinden zijn. Vanuit dat oogpunt is de media op het probleem ingegaan en hebben ervoor gezorgd dat het wereldwijd een probleem werd. Vanuit alle hoeken van de wereld kwam toen de vragen wat overheden hieraan gingen doen. Opdat punt is het voor overheden als een daadwerkelijk punt van aandacht gaan gelden. Hieraan gerelateerd is het ook een probleem geworden voor de Nederlandse overheid.

1.1.5 De omvang van plastic verspilling

Problemen die ontstaan door plastic, zijn vaak terug te vinden bij het afbreken van de plastics. Als al eerder aangegeven in de punten hierboven is het plastic in de oceaan een groot probleem. Miljoenen kilo's drijven op dit moment in de oceaan, en jaarlijks komen daar nog miljoenen kilo's bij. Deze hoeveelheden plastic komen als grote stukken plastic in de oceaan en worden vervolgens afgebroken.

'Groter plastic afval neigt ernaar voornamelijk op het oppervlak te zweven, maar microplastics zijn ook te vinden in de waterkolom en op de zeebodem, zegt Richard Thompson, onderzoeker aan de Plymouth University (Verenigd Koninkrijk) en medeauteur van beide ES&T Papers. "Deze verdeling, samen met het kleinere formaat, betekent dat een grotere verscheidenheid aan organismen kan worden blootgesteld aan [microplastics]," zegt hij. Thompson heeft een voortrekkersrol gespeeld. Van het ontwikkelen van methoden om plastic fragmenten zo klein als 20 micrometer te identificeren. Als plastic items afbreken worden alle giftige additieven die zij bevat, onder meer vlamvertragers, antimicrobiële stoffen, en weekmakers vrijgegeven in het oceaanmilieu, legt Thompson uit.' (Betts & Thompson, 2008)

Uit bovenstaand onderzoek blijkt dat er grotere stukken plastic in de oceanen worden afgebroken naar kleinere stukken plastic. De grotere stukken plastic blijven aan de oppervlakte drijven waar ze langzaam maar zeker worden afgebroken en naar beneden zakken dieper het water in waar verschillende levende wezens dit plastic aanzien voor voedsel. (Blight & Burger, 1997) Vaak raken dieren in het wild gewond als gevolg van verstremgeling of inname van microplastics in het milieu. (Boerger, Lattin, & Moore, 2010) Voor albatrossen, pijlstormvogels en andere stormvogels, is het aanzicht van het plastic vergelijkbaar met veel soorten voedsel die deze vogels consumeren. Daarnaast lijken microplastics op fytoplankton die worden gegeten door vissen en walvisachtigen. Dit ingeslikt plastic afval is verkleind de maagcapaciteit, belemmerd de groei, veroorzaakt inwendige verwondingen, en creëert darmblokkades. (Plot & Georges, 2010). Plastic verstremgelingen met visnetten of andere ringvormige materialen kan leiden tot wurging en vermindering van voedsel opname, en in sommige gevallen verdrinking. Vanwege nieuwsgierigheid raken zeehonden op jonge leeftijd vaak verstrikt in brokstukken die het lichaam kunnen vernauwen, groei verminderen en de kwaliteit van leven weg kunnen nemen. (Allen, D., & Mills, 2012) Wereldwijd is ten minste 23% van de zeezoogdierensoorten, 36% van de zeevogelsoorten en 86% van de zeeschildpadden aangetast door plastic afval. (Stamper, 2009)

1.1.6 Welke soorten plastic zijn er?

Ishaiba beschreef verschillende soorten plastic en de bijbehorende potentiële recyclingtechnieken zoals weergegeven in de onderstaande tabel. De tabel is gemaakt op basis van het meest voorkomende plastic van dit moment. Dit zijn onder andere: polyvinylchloride (PVC), polystyreen (PS), polyethyleentereftalaat (PET), polypropyleen (PP) en polyethyleen (PE). (Kamaruddin, Abdullah, & Zawawi, 2017)

Plastic source	Characteristics	Common use of virgin plastic	Common use for recycled plastic
Polyethylene Terephthalate (PET)	Clear hard plastic, suitable for fibre	Soft drink and mineral water bottles	Clear and soft film for Packaging and wrapping, rug fibers, rain coats
Low density polyethylene (LDPE)	Soft, flexible plastic, milky white, unless a pigment is added	Lids of food containers, garbage bags, and rubbish bins	Soft film, wrapping industry, plant packaging and nurseries bags
High density Polyethylene (HDPE)	Commonly used plastic in white or coloured	Puckered shopping bags, milk storage bags (freeze)	Compost bins, detergent bottles, crates, and mobile rubbish bins
Unplasticised Polyvinyl chloride (UPVC)	Hard rigid plastic, clear type	Sanitary piping, plumbing pipes and fittings	Dishwasher bottles, toiletries detergent bottles, tiles, and plumbing pipe fittings
Plasticized Polyvinyl chloride (PPVC)	Flexible, clear, elastic Plastic	Garden hose, shoe soles, blood bags and tubing	Hose inner core, and industrial flooring
Polypropylene (PP)	Hard, but flexible plastic	Ice-cream containers, potato crisp bags,	Compost bins, kerb side recycling crates,

Polystyrene (PS)	Stiff but brittle plastic. Clear in nature and glossy	stools and chairs Cheap, transparent kitchen ware, light fittings, bottles, toys, and food containers	and worm factories Laundry pegs, coat hangers, and video/CD boxes
Polyester (EPS)	Foamed, lightweight, energy absorbing, and thermal insulation	Hot drink cups, and takeaway food containers	spools, rulers, and video/CD boxes
Polyamides (PA)	Nylons	fibers, toothbrush bristles, and fishing lines	

Figuur 8 Gebruik Plastic, en hergebruik (Kamaruddin, Abdullah, & Zawawi, 2017)

1.2 Onderzoeksopzet

Binnen dit onderzoek zal de opinie onderzocht worden van de kaasverpakkingsindustrie over het bovenstaande probleem met plastic. Hierbij zal gekeken worden naar de verschillende onderwerpen die betrekking hebben op het probleem. Onderzocht zal worden hoe de industrie staat tegenover manieren die ervoor kunnen zorgen dat plastic op de juiste manier verminderd. Daarnaast zal moeten blijken wat zij de juiste manier van recyclen vinden. Op basis van deze gegevens zal de kaas industrie moeten aangeven wat zij denken wat er moet veranderen om het probleem aan te pakken. Voor het plastic pact is het belangrijk om duidelijk te krijgen hoe bepaalde industrie tegenover de plannen staan. Van de kaasverpakkingsindustrie is op dit moment niet duidelijk wat zij vinden van de plannen die tijdens het klimaatakkoord van Parijs zijn gepresenteerd. De opzet van dit onderzoek is om een duidelijk beeld te creëren hoe de kaasverpakkingsindustrie staat tegenover het plastic pact.

1.2.1 Theoretisch Kader

Er zijn veel studies gepubliceerd over het alternatieve gebruik van plastic afval in verschillende soorten producten. Plastic afval gevormd voor hoogwaardige harsen zijn gerecycled uit gebruikte en bedorven kunststoffen, waaronder: auto-onderdelen, huishoudelijke apparaten, doeken (textiel); snippers en films. Dienovereenkomstig kunnen de technieken voor de behandeling en van plastic afval worden onderverdeeld in vier belangrijke categorieën die recyclebaar, mechanische, chemische en energie terugwinnend zijn.

Titel	Soort studie	Betreft	Doel
<i>Reuse of Plastic Waste in Paver Blocks</i> (Shanmugavalli & Gowtham, 2017)	Duurzaam hergebruik plastic	Plastics	Beton vervangen door plastic afvalmateriaal
<i>Stress-strain response of plastic waste mixed soil</i> (G & Kumar, 2010)	Afvalbeheer	Plastics	Vinden van effecten van kunststof gemengd afval op de sterkte van de bodem
<i>Use of waste plastic in concrete mixture as aggregate replacement</i> (Ismail & Al-Hashmi, 2008)	Het gebruik van plastic afval	Plastics	Onderzoek naar plasticafval gebruik in beton

<i>Beyond Mechanical Recycling: Giving New Life to Plastic Waste</i> (Vollmer & Jenks, 2020)	Nieuw leven voor plastic afval	Plastics	Verschillende manieren van gebruik voor plastic afval
<i>Reusing waste plastic bottles as an alternative sustainable building material</i> (Mansour & Subhi, 2015)	Hergebruik van plastic afval	Plastics	Het gebruiken van plastic als bouw materiaal

Tabel 1 Literatuurindex

Uit de bovenstaande literatuuronderzoeken blijkt dat er al naar verschillende manieren zijn gekeken om elk soort plastic te recyclen. Zo is ervoor elke grondstof gerecycled plastic wel een product gevonden waar het in gebruikt kan worden. Bestaande onderzoeken beschrijven duidelijk hoe er gerecycled moet worden, daarnaast is worden alternatieven voor verpakkingen ook op verschillende plekken weer gegeven. Hierin zijn onderzoeken te vinden vanuit verschillende lagen binnen de samenleving, vanaf scholen tot aan overheden. Deze instanties zullen moeten invullen hoe deze onderzoeken kunnen worden toegepast in de praktijk. Hierin hebben zij al veel werk gedaan waar bedrijven gebruik van kunnen maken.

1.2.2 Knowledge gap

Uit het theoretisch kader kwam naar voren dat voor de verschillende soorten plastics manieren zijn gevonden om deze te herbruiken in verschillende soorten producten. Daarnaast is in de literatuur weergegeven in de literatuurmatrijs beschreven op welke manier het plastic afval gebruikt moet worden in de producten, en welke scheiding manieren er zijn voor de verschillende soorten plastic. Het is duidelijk dat er in het plastic proces veel omgaat, en dat er veel informatie te verkrijgen is. Verschillende instanties beschrijven de problemen en daarvoor ook de oplossingen. In de praktijk wordt dit ook toegepast bij bedrijven die zich in verschillende industrieën bevinden. Ook voor bedrijven in de verpakkingindustrie is er genoeg te vinden om het plastic pact toe te passen in de praktijk. Wat op dit moment nog niet duidelijk is in dit hele proces is hoe de kaasverpakkingindustrie tegenover het hele programma staat van het klimaatakkoord en het plastic pact.

In dit rapport zal onderzocht worden wat de opinie is van de kaasverpakkingindustrie op de volgende onderwerpen: hoe plastic verminderd kan worden op een manier dat het voor de kaasverpakkingindustrie van waarde is. Daarnaast hoe de kaasverpakkingindustrie staat tegenover het verminderen of zelfs het vervangen van plastic in hun proces. Welke mogelijkheden liggen er, en gaan deze in de toekomst gebruikt worden. Is het eigenlijk wel mogelijk voor een kaas verpakker om te minderen met plastic, en hoe haalbaar is het klimaatakkoord als we door de ogen kijken van de kaasverpakkingindustrie. Deze en nog verschillende andere vragen moeten in dit onderzoek naar voor komen, om een duidelijk beeld te creëren over de opinie van de kaasverpakkingindustrie op het verminderen en vervangen van plastic.

1.3 Hoofdvraag

Hoofdvraag: wat is de opinie van de kaasverpakkingsindustrie over het Klimaatakkoord en het plastic pact, en kunnen zij hier als industrie aan voldoen.

- **Opinie:** Hierin wordt gezien hoe een bepaalde partij iets ziet, of hoe ze ergens over denken. Het is een mening van verschillende partijen die aan de hand van interviews wordt samengesteld.
- **Kaasverpakkingsindustrie:** Industrie die gericht is op het versnijden, verpakken en het verkopen van kaas in binnen- en buitenland.
- **Klimaatakkoord:** Eerste wereldwijde overeenkomst om de klimaatcrisis te bestrijden. Met als doel de opwarming van de aarde onder de twee graden Celsius te houden.
- **Plastic pact:** Het Europese Plastics Pact bestaat uit afspraken tussen plasticproducenten, grote bedrijven, overheden en recyclers. Met als doel plastic meer te kunnen recyclen, minder plastic te gebruiken en in nieuwe verpakkingen meer gerecycled plastic te gebruiken.
- **Voldoen:** hierin wordt bedoeld dat de kaasverpakkingsindustrie de doelen kan halen die zijn gesteld door het klimaatakkoord en het plastic pact.

1.4 Doelstelling en Eindproduct

Doelstelling: het doel van dit onderzoek en deze scriptie is inzicht geven in de huidige opinie van de kaasverpakkingsindustrie m.b.t. doelstellingen Klimaatakkoord. Daarnaast zal er weergegeven worden hoe de doelstellingen gevolgen hebben voor de kaasverpakkingsindustrie. Ook zal duidelijk worden in hoeverre het voor de kaasverpakkingsindustrie haalbaar is om aan deze doelstellingen te voldoen.

De Nederlandse verpakkingsindustrie zal doormiddel van de Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie (FNLI) op de hoogte worden gebracht van dit rapport. Daarnaast ligt de mogelijkheid bij FNLI om de Nederlandse overheid te informeren over het rapport en de uitkomsten daarvan. Ook zullen doormiddel van dit onderzoek een richtlijn hebben om aanpassingen te maken in de huidige werkwijze van vermindering van stromen.

Eindproduct: Op basis van dit vooronderzoek zal er een kwalitatief onderzoek zal er een aanbevelingen en een conclusie geschreven worden. Deze zal veelal betrekking hebben op de Nederlandse kaasverpakkingsindustrie. Mede zullen de interviews weergegeven waar de kaasverpakkingsindustrie staat tegen over het klimaatakkoord en het plastic pact. Daarnaast zal deze scriptie en dit onderzoek aangeleverd worden op papier bij Hazeleger Kaas B.V. en verschillende bedrijven binnen de kaasverpakkingsindustrie. Dit zal gedaan worden omdat het onderzoek gedeeltelijk betrekking heeft op Hazeleger Kaas B.V. en deze bedrijven.

Hoofdstuk 2 Aanpak

2.1 Onderzoeksopzet

Het onderzoek begint bij het vinden van een onderwerp dat actueel is, en wat speelt bij de student. Het Klimaatakkoord en het plastic pact zijn op dit moment actueel onderwerpen. De kaasverpakkingsindustrie is een industrie die de student erg aanspreekt. De visie binnen deze sector is dan ook een onderwerp wat aanspreekt en daarnaast ook actueel is. Binnen dit onderzoek is gekeken naar wetenschappelijke theorieën die betrekking hebben op het onderwerp. Samen met eerdere studies is hier een vooronderzoek van samen gesteld. Hieruit is voortgekomen dat er onderzoek gedaan gaat worden naar de visie van werknemers werkzaam binnen de kaasverpakkingsindustrie over het klimaatakkoord en het plastic pact.

2.2 Onderzoeksdoelgroep

Binnen de kaasverpakkingsindustrie zal er gekeken worden naar een aantal personen die relevant zijn om te benaderen met een interview. Binnen deze interviews moet een duidelijke mening naar voren gaan komen, die staat voor de mening van de kaasverpakkingsindustrie. Om deze mening juist te formuleren is gekeken naar een aantal relevante personen die deel willen nemen aan de interviews. Deze personen zijn relevant op dit moment, omdat zij allereerst allen in de kaasverpakkingsindustrie werkzaam zijn. Daarnaast zijn de functies die zij bekleden binnen de bedrijven van het niveau dat zij een visie kunnen vormen over het klimaatakkoord en het plastic pact. Deze personen zijn binnen de bedrijven namelijk bezig met verpakkingen, kwaliteit, duurzaamheid en innovatie. Dit zijn punten die direct of indirect betrekking hebben op het klimaatakkoord en het plastic pact. Deze personen zullen binnen de kaasverpakkingsindustrie waarschijnlijk het best een visie kunnen vormen. Op dit moment zijn de volgende personen geselecteerd vanuit de kaasverpakkingsindustrie.

1. A. Roeterdink – Hazeleger Kaas, Head Packaging Development, MVO
2. S. de Groot – Intercheese, Functioneel Beheerder Verpakkingen & specificatie beheer
3. S. Westdorp – BRC Auditor kaasverpakkingsindustrie, keurmerkcommissie MVO Nederland
4. C. van Oostenbrugge – Aware, Functie: Manager Packaging
5. M. Veldhuijzen – Veldhuijzen Kaas, Manager Export, Operationeel directeur
6. L. Van der Vliet – Maaz, Specificatie beheer & verpakkingen, MVO
7. E. Twaalfhoven – Zijerveld, Manager Packaging-technologie & Innovatie
8. G. Hoekstra – Cono, Manager duurzaamheid & verpakkingen
9. K. op de Weegh – Uniekaas, Productmanager
10. W. Nijssen – Limitech, Interim & Project Verpakkingsdeskundig

2.3 Type onderzoek

Bij de aanpak van het onderzoek kunnen twee soorten worden onderscheiden. Ten eerste kwantitatief onderzoek en ten tweede kwalitatief onderzoek. Hieronder wordt de aanpak beschreven die voor dit onderzoek van belang is.

- Kwalitatief onderzoek is meer beschrijvend van aard en richt zich op interpretaties, ervaringen en betekenis. Kwalitatieve resultaten worden meestal weergegeven in woorden.

Bij het onderzoek in deze scriptie zal gewerkt worden met kwalitatief onderzoek. Het onderzoek is vooral beschrijvend van aard en zal zeker gericht zijn op interpretaties. De kwalitatieve resultaten zullen daarnaast ook gebaseerd worden op feiten en meningen. Om duidelijk te krijgen wat de huidige situatie is, wordt er gebruik gemaakt van wetenschappelijke onderzoeken die ingaan op het verminderen van plastic stromen in de verpakkingindustrie. Dit zal als resultaat hebben dat er vanuit deze bronnen de vragen voor de interviews samengesteld kunnen worden. Daarnaast moet de hoofdvraag beantwoord worden doormiddel van te kijken wat er op dit moment speelt in de kaasverpakkingindustrie. Doormiddel van vragen te stellen binnen deze sector zal er gekeken moeten worden wat de huidige situatie is. Hierin zal veel over de bedrijven duidelijk moeten worden als het gaat over de verhouding met het klimaatakkoord en het plastic pact. Er zal namelijk gekeken worden naar de doelstellingen van het klimaatakkoord en het plastic pact. Aan de hand van de informatie vanuit de kaasverpakkingindustrie moet er duidelijk worden of deze doelstellingen haalbaar zijn voor hen. Vanuit hier kan de kaasverpakkingindustrie ook aangegeven op welke manieren zij denkt de doelstellingen van het klimaatakkoord en het plastic te kunnen behalen.

2.4 Methodologie en data verzamelen

Inhoudelijk zullen de interviews afgenomen worden doormiddel van het behandelen van een vragen lijst. Hierin komen onderwerpen aan het bod die betrekking hebben op het klimaatakkoord en het plastic pact. Hierbij zullen deze personen antwoorden gaan geven op de gestelde vragen. Vanuit daar zal door degene die het interview houdt meerdere vervolgvragen gesteld worden. Op die manier zal er een gesprek op gang moeten komen wat over deze onderwerpen gaat. Tijdens deze interviews zal er de vraag liggen of deze mogen opgenomen worden. Wanneer dit het geval is zal het interview letterlijk uitgewerkt kunnen worden op papier. Van uit verschillende respondenten is wel de vraag gekomen om het interview niet op te nemen via spraak records. Tijdens deze interviews zal er geprobeerd worden om hetgeen besproken wordt zo letterlijk mogelijk op papier te krijgen. Op deze manier zal er door het afnemen van de interviews een zo'n breed mogelijke database gebouwd worden. Hierin zullen interviews getranscribeerd worden, en notities uitgewerkt waar nodig.

Wanneer de database compleet is zal deze bestudeerd worden om mogelijk trends en patronen vast te stellen. Wanneer hier verschillende dingen in worden gevonden zullen er verschillende codes worden bedacht om de data op de juiste manier te categoriseren. De verschillende antwoorden op van participanten zullen worden bekeken en vervolgens ingedeeld onder de bedachte codes. Uiteindelijk zal al de info van de respondenten onder verschillende codes onderverdeeld worden. Zo wordt van de verschillende spelers in de kaasverpakkingindustrie duidelijk wat hun visie is. Doormiddel van de verschillende codes kunnen de meningen vergeleken worden. Hieruit kunnen overeenkomsten en verschillen aangeduid worden, vandaar kan er in het hoofdstuk conclusie een visie geschetst worden voor de kaasverpakkingindustrie. Hoe het coderen in zijn werk gaat is hieronder uitgewerkt.

Kwalitatief interview coderen:

- Transcriberen: woord voor woord opschrijven wat er in een interview is gezegd.
- Oriënteren op coderen: Hierin gaat gekeken worden hoe er precies wordt gecodeerd.
- Selectief coderen: Verschillende thema's en codes worden met elkaar verbonden om tot 1 visie te komen in de kaasverpakkingindustrie.

De interviews zullen samengesteld worden uit literatuurgegevens die zijn gevonden voor deze scriptie. Vandaar uit worden er verschillende vragen samengesteld die ervoor zullen zorgen dat er een duidelijk visie uit voort kan komen. Door het gebruik van deze bronnen

2.5 Validiteit en Betrouwbaarheid

Betrouwbaarheid is de mate waarin informatie uit interviews onafhankelijk is van toeval. Validiteit is de mate waarin informatie uit interviews een juiste afspiegeling vormt van de werkelijkheid die wordt onderzocht. (Baarda, 2020)

2.5.1 Validiteit

In dit onderzoek zal geprobeerd worden de validiteit te waarborgen op de volgende manieren. Allereerst binnen dit onderzoek wordt er gezocht naar de visie van de kaasverpakkingindustrie. Daarom is het van belang om een methode te gebruiken die ervoor zorgt dat de visie duidelijk wordt. Doormiddel van het afnemen van interviews kan er naar verschillende visie's gevraagd worden binnen de kaasverpakkingindustrie. Hierbij zullen tien verschillende personen gevraagd worden binnen de kaasverpakkingindustrie die allen een eigen visie hanteren. Juist door verschillende personen en bedrijven te benaderen wil ik ervoor zorgen dat het een complete visie wordt.

Voor het afnemen van de interviews zal een duidelijke lijn aangehouden worden. Personen zullen benaderd worden om het gesprek aan te gaan. Hierin zal de vooraf samengestelde vragenlijst behandeld worden.

Ook zijn de interview vragen samengesteld uit het vooronderzoek wat opgesteld is. Het vooronderzoek is samengesteld uit verschillende wetenschappelijke theorieën en eerdere studies. Daarnaast heeft het onderzoek betrekking op een actueel onderwerp. Dit zorgt ervoor dat de interview vragen die hieruit voor komen voor validiteit zorgen bij dit onderzoek.

2.5.2 Betrouwbaarheid

De tien personen die genoemd zijn onder onderzoeksdoelgroep zijn benaderd voor een interview. Doormiddel van het bezoeken van mensen op locatie zal geprobeerd worden een zo goed mogelijk interview te kunnen afnemen. Omdat het bezoeken van mensen op locatie niet altijd mogelijk is zal er ook naar andere mogelijkheden gekeken moeten worden. Via teams zal geprobeerd worden een zo goed mogelijk interview af te nemen om een duidelijk beeld te schetsen binnen de kaasverpakkingindustrie.

De tien personen uit de onderzoeksdoelgroep zijn geselecteerd om het interview betrouwbaar te maken voor zover als dat mogelijk is. Vanuit de onderzoeksdoelgroep wordt duidelijk dat de mensen die geïnterviewd worden een prominente rol vervullen binnen de kaasverpakkingindustrie. Voorbeelden van functies die vervuld worden door deze personen zijn als het volgt. Veel van deze mensen houden zich bezig met de verpakkingen binnen de industrie. Van Head Packaging Development, Operationeel directeur tot aan Manager Duurzaamheid. Allen zijn bezig met het verbeteren van de verpakkingen binnen de kaasverpakkingindustrie. De meningen van deze mensen geeft het meest betrouwbare beeld als visie van de kaasverpakkingindustrie over het klimaatakkoord en het plastic pact.

3. Resultaten

Vanuit de interviews die gehouden zijn om de hoofdvraag te beantwoorden zijn verschillende resultaten naar voor gekomen die in dit hoofdstuk worden uitgewerkt. Onder paragraaf 3.1 zal de onderzoeksdoelgroep worden doorgenomen. Daaropvolgend zullen de resultaten besproken worden die betrekking hebben op het beantwoorden van de hoofdvraag. Om de het geheel duidelijker te maken is er een samenvatting gemaakt met steekwoorden per participant. Deze is op blz. 27 in tabel 2 weergegeven.

3.1 Uitwerking onderzoeksdoelgroep

Vanuit de tien geselecteerde personen voor het houden van een interview zijn zes personen wel willend geweest om mee te werken aan het beantwoorden van de vragen. Deze personen worden verder in de resultaten aangeduid als de kaasverpakkingsindustrie. Dit wordt gedaan omdat het respons van de verschillende personen, samen gezien kan worden als de visie van de kaasverpakkingsindustrie. De personen die uiteindelijk de mogelijkheid zagen om mee te werken aan een diepte-interview zijn de volgende.

1. A. Roeterdink – Hazeleger Kaas, Head Packaging Development, MVO
2. S. de Groot – Intercheese, Functioneel Beheerder Verpakkingen & specificatie beheer
3. S. Westdorp – MVO Auditor kaasverpakkingsindustrie
4. M. Veldhuijzen – Veldhuijzen Kaas, Manager Export, Operationeel directeur
5. L. Van der Vliet – Maaz, Specificatie beheer & verpakkingen, MVO
6. K. op de Weegh – Uniekaas, Productmanager

Vanuit het inzicht op een respons van een diepte-interview kan gezegd worden dat er een goed resultaat is behaald. Het is gelukt om de juiste mensen van de juiste organisatie te benaderen. Dat zijn personen vanaf Packaging development, Operationeel directeur tot MVO-auditor. Dit waarborgt dat de resultaten die hieronder weer gegeven worden een duidelijke visie geven voor de kaasverpakkingsindustrie.

3.2 Resultaat beschrijving

Binnen deze scriptie wordt gewerkt met één hoofdvraag die beantwoord moet worden. Deze hoofdvraag luidt als volgt “wat is de opinie van de kaasverpakkingsindustrie over het Klimaatakkoord en het plastic pact, en kunnen zij hier als industrie aan voldoen”. Omdat het maar één hoofdvraag is wordt deze opgedeeld in drie gedeeltes om deze zo goed mogelijk te kunnen beantwoorden. Als eerste wordt er gekeken naar de opinie van de kaasverpakkingsindustrie op het klimaatakkoord. Ten tweede wordt gekeken naar de visie van de kaasverpakkingsindustrie op het plastic pact. Ten laatste wordt er gekeken als de kaasverpakkingsindustrie hieraan kan voldoen. Hieronder wordt per interview een beschrijving gegeven van het gene wat besproken is.

3.2.1 Beschrijving Interview A. Roeterdink

A. Roeterdink is de Head Packaging Development, MVO team lid bij Hazeleger kaas. Hazeleger Kaas is een bedrijf in de kaasverpakkingsindustrie wat zich geheel toespits op het versnijden en verpakken van kazen. Binnen deze organisatie is Roeterdink verantwoordelijk voor de ontwikkelingen die er zijn voor de verpakkingen van de kaas. Dit houdt in dat er gekeken moet worden naar nieuwe, duurzamere en meer recyclebare verpakkingen. Binnen het MVO-team wordt binnen Hazeleger Kaas gekeken naar mogelijk om de ecologische voetafdruk zo klein mogelijk te houden. (Roeterdink, 2022)

In hoeverre is de kaasverpakkingsindustrie verantwoordelijk voor het uitstoten van CO₂. Alle kleine beetje helpen, maar het verpakken wat hier gedaan wordt is maar voor 5% verantwoordelijk, de andere 95% aan uitstoot is te vinden in de processen om het kaas versnijden en verpakken heen. Dit betekent niet dat we het links moeten laten liggen, want er moet zeker door de kaasverpakkingsindustrie wel wat gedaan worden. Alleen zal er op dit moment weinig gebeuren, omdat er eerst een keiharde eis vanuit de retail moet komen. Dat wil zeggen dat de retailers bij de kaas verpakkers moeten aangeven om te willen naar duurzamer manier van verpakken, om zo bij te dragen aan het klimaatakkoord. Dit zal alleen nog niet gebeuren, omdat er op dit moment nog niet genoeg bekend is wat er precies moet gebeuren, en hoe het moet gebeuren is nog veel moeilijker te achterhalen. (Roeterdink, 2022)

Op dit moment hebben we klanten waarvoor gebruik gemaakt wordt van PP-folie (een folie die goed te scheiden is). Alleen op dit moment komen deze folie gewoon op de grote hoop bij de afval centrales. Maar wanneer deze afval centrales het proces goed zouden inrichten, is er de mogelijkheid om deze PP-folies geheel te gaan recycelen. Het gebruik van PP-folies op dit moment is dus puur een marketingverhaal. De consument denk namelijk een verpakking te kopen die volledig recyclebaar is, maar omdat het op de grote hoop komt, gaat dat recycelen helemaal niet op. Dus het proces zal helemaal om moeten, en dan moet er gedacht worden aan een soort flessen automaat bij de supermarkt waar de PP-folie dan in gegooid kan worden. Alleen om zoiets helemaal in gang te kunnen zetten zul je de consument om moeten krijgen. Als kaasverpakkingsindustrie is dat eigenlijk onmogelijk, en daarom zullen de retailers samen met de overheid daar een rol in moeten spelen.

En dan de vraag wat is duurzaam en wat is recyclebaar. Het verhaal kan zo verteld worden, dat overall op uitgekomen kan worden. Er zijn folie leveranciers die aangeven dat hun folie recyclebaar is, omdat het als goede brandstof kan dienen in de hoogovens. Folies hebben een veel hogere energiewaarde dan andere brandstoffen, en daarom zeggen sommige folieleveranciers dat het een recyclebare folie is. Het dient namelijk weer als basis voor de energie en warmte die er wordt opgewekt voor huizen en bedrijven. Op basis hiervan is het een mooi streven om 95% minder broeikasgas uit te stoten, maar volstrekt onhaalbaar.

3.2.2 Beschrijving Interview S. de Groot

S. de Groot is de Functioneel Beheerder Verpakkingen & specificatie beheer bij Intercheese. De Groot zorgt binnen Intercheese voor alles wat te maken heeft met de verpakkingen en de ontwikkelingen daarvan.

De Groot begint het interview met het aangeven dat Intercheese weinig winst kan behalen ten opzichte van het klimaatakkoord & het plastic pact. Hierin wordt duidelijk aangegeven dat het juist het proces om de kaasverpakker heen zijn die moeten bekeken worden. Daarnaast geeft hij aan dat het recycle proces op dit moment in Nederland niet op een hoog niveau zit. In ieder geval niet op zo'n hoog niveau dat het gebruik van PP folie ervoor kan gaan zorgen dat plastic beter te scheiden valt. Hierop volgend wordt er nogmaals commentaar geven op het gehele afval verwerkingsproces in Nederland.

Ook wordt aangegeven dat Nederland zich te veel focust op zichzelf, terwijl er eigenlijk veel meer gekeken moet worden naar andere landen, zoals China & India. Als Nederland, en daarmee ook de gehele EU zouden juist daarop moeten gaan focussen. Als wij dan als Nederland echt wat moeten gaan doen dan moeten wij dit gaan zoeken in de hele kleine dingen. Hierbij kun je bijvoorbeeld denken Zonnepanelen, minder plastic bekertjes, en bijvoorbeeld het gebruik van warmte pompen. (De Groot, 2022)

Uiteindelijk wordt er aangegeven dat op dit moment de bedrijven die bezig zijn voor het klimaatakkoord en het plastic pact dit vooral doen met doel om hun eigen marketingpositie sterker te maken. Hierin komt ook gelijk naar voren dat het dan eigenlijk niet mogelijk is voor de kaasverpakkingsindustrie om samen te werken, omdat iedereen voor eigen belang gaat. (De Groot, 2022)

Afgesloten wordt er door het geven van de een einde oordeel. Hierin wordt verwoord dat het klimaatakkoord en het plastic pact mooie initiatieven zijn maar met de huidige manier van werken absoluut niet haalbaar.

3.2.3 Beschrijving Interview S. Westdorp

S. Westdorp is binnen de kaasverpakkingsindustrie een bekende naam, en daarnaast actief bij veel verschillende bedrijven binnen de sector. Als auditor bij DNV en keurmerkcommissie lid bij de organisatie die het MVO-keurmerk uitgeven, uiteindelijk een juiste keuze om te benaderen voor een interview. Al met al heeft Westdorp een mooie rugzak om meer duidelijkheid te geven over de visie van de kaasverpakkingsindustrie.

Westdorp geeft in het begin aan bekend te zijn met het klimaatakkoord en het plasticpact, en geeft daarbij gelijk aan dat dit iets is wat de verpakkingsbedrijven niet goed op de bril hebben. Hierbij wordt aangegeven als ze wat willen, dat er dan over gegaan moet worden naar een anders soort plastic, namelijk PP. Hier geeft Westdorp meteen aan dat de afvalstroom binnen Nederland hier niet op ingericht is, en daarom het proces heel moeilijk maakt. En dit terwijl het afvalproces binnen Nederland nog redelijk goed is ingericht, vooral als we gaan kijken naar landen om ons heen waar het afval laagwaardig vernietigd wordt. (Westdorp, 2022)

In de kaasverpakkingsindustrie moet gekeken worden na bedrijven binnen de hele keten. De processen die Co2 uitstoten zijn het produceren van de verpakkingsmaterialen en het transport van de verpakkingsmaterialen, de kaas, het eindproduct en het afval van de kaasverpakkingsbedrijven. Hierin moet gekeken worden naar oplossingen om doormiddel van beschikbare technieken de CO2 afdruk van de kaasverpakkingsbedrijven zo laag mogelijk te houden. (Westdorp, 2022)

Wel zouden er mogelijkheden liggen in het veranderen van de consument. Zie de consument af te krijgen van de verpakkingen met plakken waar veel plastic mee gemoeid gaat, en krijg ze over naar blokken en stukken kaas waar veel minder plastic gebruikt wordt. Wanneer de kaasverpakkingsindustrie daarin kan sturen dan kan er zeker bijgedragen worden in het behalen van de doelen van het klimaatakkoord en het plastic pact. Als de consument hier om moet, dan is er wel een samenwerking vereist tussen de verschillende partijen. Stukken kaas moeten goedkoper aangeboden worden aan de consument door de supermarkten. En daarnaast moeten de verpakkingsbedrijven de stukken goedkoper maken hun klanten, zodat de stukken in de hele keten procentueel gezien goedkoper worden dan de verpakkingen met plakken. (Westdorp, 2022)

Af gesloten wordt met het einde oordeel over het klimaatakkoord en het plasticpact. Het zijn haalbare plannen, maar we moeten dan wel als hele keten mee veranderen.

Kaasverpakkingsbedrijven, supermarkten, consument, folie produceten en transportbedrijven, iedereen moet mee om deze eisen te halen.

3.2.4 Beschrijving Interview M. Veldhuijzen/ L. Van der Vliet

M. Veldhuijzen, Manager Export, Operationeel directeur binnen Veldhuijzen kaas, met vele jaren ervaring weet veel over hoe de kaasverpakkingsindustrie aankijkt tegen bepaalde onderwerpen. Daarbij hoort ook het onderwerp zoals het klimaatakkoord en het plastic pact. Vanuit Veldhuijzen kaas een Exporteur die de kazen van Maaz Cheese verkoopt aan het buitenland, heeft zij veel ervaring binnen deze sector. L. Van der Vliet is vanuit Maaz Cheese, aangesloten om mee te denken binnen dit vraagstuk wat speelt in dit interview. Binnen Maaz Cheese als Specificatie beheer & verpakkingen, MVO kan zij hierin aangeven hoe Maaz als verpakkingsbedrijf tegen het klimaat en plastic vraagstuk aan kijkt.

Het pand van Maaz is zo gebouwd dat het aan het MVO-keurmerk voldoet, maar voor de Export is dit totaal niet van belang. Er wordt namelijk niet gevraagd als wij heel veel met MVO doen, maar er wordt altijd gekeken als wij voldoen aan de hoge eisen van voedselveiligheid. (Van der Vliet, 2022)

Maaz Cheese voelt wel vanuit de supermarkten dat er vraagt komt naar recyclebare folies. Het zou heel mooi zijn als het aangeboden kan worden aan de klant, maar dan moet het niet in prijs omhooggaan. Recyclebaar folie kost namelijk vaak nog meer en klant in de export, maar ook mensen in de supermarkt willen er niet meer voor gaan betalen. Als bedrijven worden verplicht om dit echt gaan te gebruiken, dan zal de overheid met een tegemoetkoming moeten komen. Zoals er op zonnepanelen en warmte terugwin installaties subsidie is vanuit de overheid, zou dit er ook moeten zijn voor het gebruik van recyclebare folies. De verpakkingsindustrie moet dan echt gesteund worden door de overheid, want dat is op dit moment echt de prikkel. (Veldhuijzen, 2022)

Kijk als kaasverpakkingsindustrie proberen wij zoveel mogelijk te recyclen waar dat mogelijk is. Kaas wordt nooit weggegooid, en het plastic wordt gescheiden opgehaald. Maar het proces daarna is Maaz niet meer verantwoordelijk voor, maar hierin wordt volledig vertrouwd op degene die het plastic en afval hier komen afhalen. (Van der Vliet, 2022)

Terugkomend op het gene wat er moet gebeuren dan moet de consument ook om. Op dit moment is de consument te verwend met voorgesneden plakken kaas verpakt. We moeten juist terug dat de consument weer stukken kaas gaat kopen, dan wel verpakt of juist gesneden in de supermarkt of bij de kaasboer. Er ligt voor de consument en de supermarkt daar wel een uitdaging. Maar bied de consument de mogelijkheid om verse stukken kaas te kopen. Het is vaak veel lekkerder, alleen de klant is gemakzuchtig en daarom juist worden de voorsneden plakken gepakt. (Veldhuijzen, 2022)

Uit eindelijk zal het een wereldwijd probleem worden en zal de verpakkingsindustrie wel om moeten, maar de bedrijven die je het nu ziet doen, zullen dit puur doen vanuit een commercieel oogpunt. Een schoner wereld is wel heel aantrekkelijk, alleen niet meer als het commercieel wordt. Als er dan weer een marketingplaatje aan zit dan is het wel weer mogelijk. Daarom zullen we het niet moeten zoeken bij de kaasverpakkingsindustrie, maar juist meer bij de retailer, consument en dat aangestuurd door de overheid. (Veldhuijzen, 2022) (Van der Vliet, 2022)

3.2.5 Beschrijving Interview K. op de Weegh

K. Op de Weegh is de productmanager bij Uniekaas. Als productmanager bij Uniekaas weet Op de Weegh erg veel over de recente ontwikkelingen in de kaasverpakkingsindustrie. Op de Weegh is daarnaast altijd bezig om de verpakkingen bij Uniekaas naar een hoogwaardiger niveau te tillen.

Op de Weegh geeft gelijk aan dat de kaasverpakkingsindustrie wel een rol kan spelen maar niet een hele grote. Er zijn processen die aangepakt kunnen worden, en op het gebied van MVO ook nog vooruitgang kunnen boeken. Denk hierbij aan HF-licht, hoogwaardig isolatie van het pand, zonnepanelen, en warmteterugwinning van de machines die er draaien. Dit zijn alleen maar een aantal kleine stappen die er gezet kunnen worden, maar daar wordt de doelstelling van 95% niet mee gehaald. Daarom is er voor de kaasverpakkingsindustrie zelf geen grote rol weg gelegd. Het is meer een keten proces dat buiten de kaasverpakkingsindustrie speelt. De stappen moeten juist daar gezet worden. (Op De Weegh, 2022)

Daarnaast geeft Op de Weegh hierbij ook gelijk aan dat het voor bedrijven enorm lastig is om te weten wat ze nu eigenlijk moeten doen. Er wordt namelijk niet aangegeven ga links of rechtsom, maar het is meer een proces wat zelf geheel uitgedacht moet worden. Daarnaast kunnen bedrijven eigenlijk nergens op terug vallen omdat letterlijk niemand weet wat er nou eigenlijk precies moet gebeuren. Het ene bedrijf probeert dit en de ander die probeer weer wat anders. En zo gedurende het proces moet iedereen er maar achter zien te komen hoe het zou moeten. En voor bedrijven is het dus moeilijk om te meten als ze aan de opgestelde richtlijnen voldoen. (Op De Weegh, 2022)

Uiteindelijk zullen bedrijven in de kaasverpakkingsindustrie altijd opzoek gaan naar een mogelijk wanneer de klant hen dat vraagt. Zolang de klant niet vraagt om een recyclebare verpakking, of een beter folie, zal de kaasverpakkingsindustrie niet om gaan. Het is daarom van belang dat de klanten van de kaasverpakkingsindustrie deze vraag gaan neerleggen. Op de Weegh geeft hier ook aan dat hij deze stroom op gang ziet komen. Langzaam maar zeker gaan de klanten wel zoeken en vragen naar nieuwe duurzame verpakkingsmethodes. Maar dit zal niet zo hard gaan, dat we binnen een hele korte tijd aan de doelstellingen van het plastic pact kunnen voldoen. De doelstellingen die daar dan ook gesteld zijn, worden dan ook niet gezien als realistisch en haalbaar. (Op De Weegh, 2022)

3.2.6 Overzicht per participant

Participant	Visie Kaas verpakkingsindustrie		
	Klimaatakkoord	Plastic Pact	verduurzamen
1. A. Roeterdink	Er gaat nog niets gebeuren, er moet eerst een keiharde eis vanuit de retail komen.	Er zijn mogelijkheden die van betekenis zijn, maar het afval proces in Nederland is hier niet op ingericht	Er moeten stappen gezet worden, want probleem is daadwerkelijk aanwezig.
2. S. De Groot	grote verbeteringen kunnen gemaakt worden in China en India, kleine aanpassingen in Nederland zijn niet noemens waardig.	Recycle proces is in Nederland nog niet op een hoog niveau, met PP-folie naar 100% recycling eigenlijk een onmogelijke opgave.	wordt zeker aan gewerkt, maar teveel uit een commercieel oogpunt.
3. S. Westdorp	Verpakkingsbedrijven hebben niet voor ogen wat er moet gebeuren, en helemaal niet hoe het moet gebeuren.	Afval kan hier hoogwaardig verwerkt worden, in andere landen is die mogelijkheid er niet.	Haalbare plannen, maar dan moet de keten wel mee veranderen.
4/5. M. Veldhuijzen/ L. Van der Vliet	Als niemand de meer prijs van recyclebare folies zal willen gaan betalen, moet de overheid tegemoet komen met compensatie.	Zoveel proberen te recyclen waar dat gaat, daarnaast vertrouwen stellen de afval verwerkende bedrijven.	Zeker van belang, maar moet gezocht worden bij overheid, retailer en consument.
6. K. Op de Weegh	Er is een rol weggelegd voor de kaas verpakkingsindustrie, maar deze is niet erg groot.	Moeilijk probleem, maar de markt met recyclebare folies komt langzaam op gang. De eerste stappen zijn gezet.	Verduurzamen is zeker belangrijk, alleen hoe dit moet gaan gebeuren is niet echt duidelijk.

Tabel 2 Overzicht per participant

3.2.7 Steekwoorden gem. per interview

Steekwoorden	Gem. aantal keer vermeld	Steekwoorden	Gem. aantal keer vermeld
1. Klimaatakkoord	7	6. Kaasverpakkingindustrie	15
2. Plastic (pact)	14 (6)	7. onmogelijk	2
3. (Ver)duurzamen	2	8. haalbaar	3
4. Aanpassingen	3	9. commercieel (marketing)	6
5. recyclebaar (folie)	13	10. Afval	12

Tabel 3 Steekwoorden gem. per interview

4. Discussie

In dit hoofdstuk worden het uitgevoerde onderzoek en de resultaten ter discussie gesteld. In paragraaf 4.1 worden de resultaten van de interviews bediscussieerd en in paragraaf 4.2 is de uitvoering van het onderzoek onderwerp van reflectie.

Het doel van dit onderzoek en deze scriptie is inzicht geven in de huidige opinie van de kaasverpakkingsindustrie m.b.t. doelstellingen Klimaatakkoord. Daarnaast zal er weergegeven worden hoe de doelstellingen gevolgen hebben voor de kaasverpakkingsindustrie. Ook zal duidelijk worden in hoeverre het voor de kaasverpakkingsindustrie haalbaar is om aan deze doelstellingen te voldoen.

4.1 Discussie resultaten interviews

Binnen deze scriptie wordt gewerkt met één hoofdvraag die beantwoord moet worden. Deze hoofdvraag luidt als volgt “wat is de opinie van de kaasverpakkingsindustrie over het Klimaatakkoord en het plastic pact, en kunnen zij hier als industrie aan voldoen”. Tijdens de interviews zijn de vragen gesteld om de hoofdvraag zo goed mogelijk te kunnen beantwoorden. Omdat het maar één hoofdvraag is wordt deze opgedeeld in drie gedeeltes om deze zo goed mogelijk te kunnen beantwoorden. Deze drie gedeeltes zullen hieronder kort bediscussieerd worden.

Het verwachte resultaat voor deze scriptie was een duidelijk en eenduidige visie vanuit de kaasverpakkingsindustrie. Doormiddel van een vooronderzoek, plan van aanpak en het houden van interviews is geprobeerd om deze visie vorm te geven. Dit vooraf verwachte resultaat is vanuit dit onderzoek niet naar voren gekomen. Vanuit de interviews is het niet mogelijk gebleken om een duidelijke en eenduidige visie te vinden.

Gezien het niet gehaalde resultaat van dit onderzoek wordt gesteld dat de validiteit binnen dit onderzoek niet geborgd wordt. Dit kan gesteld worden omdat er een ander resultaat gehaald is dan er werd verwacht. Omdat de mening uit elkaar liggen en op duidelijke punten verschillen, hebben de resultaten niet gemeten, wat er gemeten zou moeten worden.

De opinie van de kaasverpakkingsindustrie op het klimaatakkoord

In 2050 moet de uitstoot van broeikasgassen met 95% afgenomen zijn. Dit is nodig om de opwarming van de aarde niet verder te laten oplopen dan 1,5 °C. (Rijksoverheid, 2019)

Bij dit gedeelte zijn duidelijk resultaten naar voren gekomen. Beide positieve en negatieve kanten werden hier aangelicht. Aangegeven wordt dat het klimaatakkoord een belangrijk stap is in de goede richting, maar dat er fundamentele veranderingen nodig zijn om het te laten slagen. De kaasverpakkingsbedrijven kunnen zelf het verschil niet maken, maar geven aan meer te kijken naar de hele industrie of keten. Aangegeven wordt dat juist in de processen om het kaas verpakken heen veel meer verbeteringen zijn te vinden. Bij het produceren van verpakkingsmaterialen en het transport van kaas, eindproduct en verpakkingsmaterialen.

Het positieve dat naar voren kwam is dat er wordt aangegeven dat er zeker mogelijkheden liggen voor de industrie. Wanneer de Overheid de verpakkingsbedrijven tegemoet kan komen, zullen er zeker stappen gemaakt kunnen worden binnen de keten. Daarnaast liggen er zeker mogelijkheden voor de overheid om samen met de retailer en consument een nieuwe standaard te introduceren.

Het positieve wat ook nog voren kwam is dat de kaasverpakkingsindustrie veel verschillende dingen kan doen om de uitstoot zo laag mogelijk te houden. Er wordt namelijk gebruik gemaakt van zonnepanelen, warmte terug win installaties, goede isolatie. Dit alles zorgt ervoor dat de ecologische voetafdruk van de kaasverpakkingsindustrie steeds kleiner gemaakt kan worden. Daarnaast worden er zelfs systemen ontwikkeld om op locatie CO₂ uit de lucht te halen. Voor de

kaasverpakkingsindustrie die veel CO₂ gebruikt in verpakkingen om de kaas houdbaar te houden, is dit een positief punt voor de toekomst.

De opinie van de kaasverpakkingsindustrie op het Plastic pact.

Maak plastic verpakkingen volledig recyclebaar en waar mogelijk geschikt voor hergebruik;
(Rijksoverheid, 2020)

De meningen van kaasverpakkingsindustrie liggen op dit gebied ook erg verdeeld. Er wordt aangegeven dat het plastic wereldwijd zeker een probleem is. Daarom moet er zeker aandacht aan dit probleem geschonken worden. Wereldwijd vindt er een grote storting plaats van plasticafval dat op een laagwaardige manier verbrand wordt. Nederland loopt hier juist op vooruit, als het gaat om recycling en hoogwaardig verbranden. Voor de Nederlandse markt moet het wel mogelijk zijn om de doelen van het plastic pact te halen. Voor de Export wordt het halen van de doelen een veel lastiger verhaal. Aangegeven wordt dat het wereldwijd nog niet genoeg leeft om deze voor de Export te halen. Landen buiten de EU zijn niet op zoek naar recyclebare folies, maar juist naar verpakte kaas met een sterke folie, die de kaas zo lang mogelijk goed houdt. Maar de meer kosten die doelen van het plastic pact met zich meebrengen worden niet als positief gezien door de kaasverpakkingsindustrie. Als de kaasverpakkingsindustrie deze doelen moet halen, dan zal de overheid moeten komen met compensatie.

Kan de kaasverpakking hieraan voldoen.

De resultaten die hier naar voren kwamen waren over het algemeen verdeeld. Uit algemeen opzicht is de kaasverpakkingsindustrie nog niet ver genoeg om aan doelen van het klimaatakkoord en het plasticpact te voldoen. De kaasverpakkingsindustrie heeft te maken met verpakkingen van plastic en daar is heel moeilijk vanaf te komen. Alternatieven zijn er op dit moment nog niet op de markt, en de ontwikkeling hierin gaat ook niet heel snel. Het positieve hier is dat er steeds meer mogelijkheden gaan komen voor recyclebare plastics, alleen daar verdwijnen deze plastic nog niet mee. Aan gegeven wordt dat zonder plastic produceren op dit moment onmogelijk is. Er moet dus echt gekeken worden hoe plastic op de beste manier gerecycled kan worden, en hoe dit hele proces in gericht moet worden. Het afvalverwerkingsproces gaat hier in Nederland steeds beter en daarom zal het naar alle waarschijnlijk voor Nederland in de toekomst zeker mogelijk worden om hieraan te gaan voldoen.

4.2 Reflectie uitvoering onderzoek

Voor de resultaten van dit onderzoek is gebruik gemaakt van voorbeeldvragen, deze zijn in de bijlage opgenomen. In deze voorbeeldvragen zijn veel verschillende vragen opgenomen die moesten leiden naar de visie van de kaasverpakkingsindustrie. Voor de diepte-interviews was het niet de bedoeling om alle vragen te beantwoorden. De voorbeeldvragen werden gebruikt om het interview naar verschillende onderwerpen te sturen. Van tevoren waren tien personen geselecteerd om te interviewen, uiteindelijk hebben zeven personen mee willen werken met het beantwoorden van de vragen. Omdat het een interview is over een gevoelig onderwerp, dat veel betrekking heeft op de bedrijfsvoering van de kaas verpakkingsbedrijven was het moeilijk om de juiste personen te kunnen vinden. Positief was dat van de zeven respondenten uitgebreide interviews kwamen die veel

informatie bevatten. Met deze informatie die is verkregen konden er brede resultaten weergegeven worden. Voor het onderzoek was het bruikbaar geweest als er meer respondenten waren, maar dit heeft uiteindelijk niet voor een onbetrouwbaar beeld gezorgd. De verkregen resultaten kunnen gezien worden als positief, waartegenover het aantal personen dat mee heeft gewerkt aan de interviews meer had mogen zijn.

Voor de interviews had er minder gekeken kunnen worden naar de mogelijk vragen die er gesteld konden worden. Tijdens de eerste twee interviews is er te veel geprobeerd om alle vragen beantwoordt te krijgen. Hierin viel op dat ook de vragen beantwoord werden die achteraf gezien weinig toegevoegde waarde hadden voor het onderzoek. Overbodig was het gedeelte van de voedsel transitie en het verband met het klimaatakkoord. Dit gedeelte ging namelijk specifiek in op het voedsel en juist niet op de verpakkingen. Omdat het onderzoek juist heel duidelijk in gaat op de verpakkingindustrie wat de gedeelte duidelijk overbodig. Daarnaast waren er in het gedeelte van het plastic pact vragen te vinden te veel op elkaar deden lijken. Voorbeelden hiervan zijn “wat moet er de komende jaren nog veranderen” en “wat gaan jullie in de toekomst doen om dit mogelijk te maken”. In beide vragen wordt er verder gekeken, naar een verandering die in toekomst moet gaan gebeuren. Tijdens een interview is het moeilijk om tussen deze vragen een onderscheid te maken. In latere interviews werden de verschillende vragen juist goed gebruikt om te geleiden naar bepaalde onderwerpen. Juist op die manier konden verschillende onderwerpen diepvoerig besproken worden. Hierin werden de onnodige vragen dan ook achterwege gelaten en al beantwoorde vragen hoefden niet meer besproken te worden.

Uiteindelijk kan geconcludeerd worden dat de interviews een duidelijk antwoord hebben gegeven op de hoofdvraag. Ook de afsluitende vraag om een eindoordeel te geven over het klimaatakkoord heeft duidelijk antwoorden opgeleverd. Door de hoofdvraag te splitsen in verschillende onderdelen kan deze in het volgende hoofdstuk goed beantwoord worden.

5. Conclusie en aanbevelingen

In dit hoofdstuk komen de conclusie en de aanbevelingen aanbod. In paragraaf 1 wordt er per onderwerp van de hoofdvraag een gedeelte besteed aan de conclusie. In paragraaf twee wordt de hoofdvraag in z'n geheel als conclusie beschreven. Om vervolgens af te sluiten met paragraaf drie waar de aanbevelingen worden gedaan.

5.1 Conclusie hoofdvraag

De hoofdvraag die tijdens dit onderzoek centraal heeft gestaan luidt als volgt;

“Wat is de opinie van de kaasverpakkingsindustrie over het Klimaatakkoord en het plastic pact, en kunnen zij hier als industrie aan voldoen?”

De hoofdvraag die hier beschreven is kan als eerder al duidelijk werd onderverdeeld worden in drie verschillende gedeeltes. Allereerst kan er gekeken worden naar de opinie van de kaasverpakkingsindustrie op het klimaatakkoord. Vervolgens kan er gekeken worden naar opinie ten opzichte van het plastic pact. Als laatste het gedeelte als de kaasverpakkingsindustrie hieraan kan voldoen.

Voor de hoofdvraag waar deze drie gedeeltes in onderverdeeld zijn kan worden geconcludeerd dat de opinie van de kaasverpakkingsindustrie uiteindelijk breed verdeeld is. Vooraf was er voorspeld dat er een eenduidige visie van de kaasverpakkingsindustrie naar voor voren zou komen. Het klimaatakkoord, plastic pact en het verduurzamen zouden voor de verschillende bedrijven binnen de kaasverpakkingsindustrie van hetzelfde belang zijn. Maar tijdens de interviews is heel duidelijk naar voren gekomen dat de visie van de verschillende bedrijven veel verder uit elkaar ligt dan van tevoren werd gedacht.

Klimaatakkoord, plastic pact en het verduurzamen zijn wel punten die aangepast zouden moeten worden. De manier waarop doelen behaald moeten worden, wordt binnen de kaasverpakkingsindustrie op verschillende manieren ingevuld. Daarnaast worden verschillende personen en organisaties genoemd om bij te kunnen dragen aan de oplossingen. Ook worden er verschillende problemen aangedragen die moeten worden verholpen, om aan het klimaatakkoord en het Plastic Pact te kunnen voldoen. Juist op deze gebieden worden er verschillende visie gevormd, die ervoor zorgen dat er verdeeldheid ontstaat. Het had eenduidig moeten zijn, maar het ligt veel verder uit elkaar dan van tevoren gedacht werd.

5.2 Aanbevelingen

Hieronder zal er op basis van de visie van de kaasverpakkingsindustrie op het klimaatakkoord en het plastic pact een aantal aanbevelingen gaan worden. Hierin zal onderscheid gemaakt worden in aanbevelingen die gedaan worden op basis van het klimaatakkoord, en op basis van het plastic pact.

Vanuit de visie van de kaasverpakkingsindustrie is heel duidelijk naar voren gekomen dat er gekeken moet worden in de gehele keten. De grootste problemen zijn niet te vinden bij de kaas verpakkers, maar juist in alles eromheen. Het gaat hier dan om het produceren van verpakkingsmaterialen en het transport van kaas, eindproduct en verpakkingsmaterialen. Juist in deze gedeelten in de keten valt nog de meeste winst te halen. Daarom wordt er een aanbeveling gemaakt voor de kaas verpakkingsbedrijven om juist op zoek te gaan naar een samenwerking met deze bedrijven. Kaas verpakkers zullen altijd folies gebruiken, juist daarom kan er samen met de producenten hiervan gezocht worden naar een oplossing. Hierin kunnen bedrijven elkaar ondersteunen om de doelstellingen van het klimaatakkoord te kunnen behalen. Daarnaast is er samen ook veel meer mogelijk, dan wanneer er alleen ontwikkelingen gemaakt moeten worden.

Daarnaast wordt de kaasverpakkingsindustrie aanbevolen om samen te gaan werken met de klanten, consumenten en de overheid. De kaasverpakkingsindustrie kan namelijk samen met haar klanten gaan zoeken naar een mogelijkheid om de consumenten om te krijgen. Op dit moment hebben de consumenten geld en wordt er gemakkelijk gekozen voor voorgesneden kaas in plakken. Juist dit proces moet verminderen wil de kaasverpakkingsindustrie aan de doelstellingen van het klimaatakkoord willen voldoen. Hierin moeten de overheid en de retailers de kaasverpakkingsindustrie zeker in helpen. Juist om met deze partijen in gesprek te gaan kan er een poging gedaan worden om de consument om te krijgen naar een andere denkwijze. De invloed van overheid en de retailer zijn namelijk groter en effectiever, juist omdat zij veel dichterbij de consument staan. Deze manier van werken kan gevonden worden bij Remkes, die in gesprek gaat met de boeren de overheid;

Nu de impasse niet is doorbroken gaat Remkes met organisaties buiten de agrarische sector om de tafel. Deze maandag met natuur- en milieclubs, woensdag met de lobby van bedrijfsleven en bouwsector, donderdag met de financiële sector en bedrijven uit de levensmiddelenketen en volgende week met lokale overheden. Al deze partijen hebben evenzeer met het stikstofprobleem te maken, maar van een impasse met het kabinet is in hun geval geen sprake. Ze zijn allen bereid mee te denken over het achterliggende doel ervan: natuurherstel. (De Witt Wijnen, 2022)

In dit gedeelte wordt ook duidelijk dat de overheid wil gaan praten met verschillende bedrijven binnen Nederland. Daarnaast wordt ook de levensmiddelenketen genoemd om te praten over deze problemen. De kaasverpakkingsindustrie mag zich daarom ook opmaken om in gesprek te gaan. Dit zij de mogelijk om de problemen met het klimaatakkoord en plastic pact aan te kaarten. Daarnaast kan hier samen met andere bedrijven binnen en buiten de sector gekeken worden naar oplossingen. Daarnaast is het voor de kaasverpakkingsindustrie ook van belang omdat supermarktketens zich hier ook aan gaan sluiten.

Stikstofoverleg De gesprekken die moesten leiden tot verzoening tussen boeren en het kabinet mislukten. Deze week gaat Johan Remkes in gesprek met andere betrokkenen. De Vogelbescherming, de Triodos Bank, de Unie van Waterschappen, supermarktconcern Jumbo. Nadat hij begin augustus een verzoeningsgesprek tussen het kabinet en de boeren zag mislukken, probeert Johan Remkes het taaie stikstofdossier nu via een andere route vlot te trekken. (De Witt Wijnen, 2022)

Veel bedrijven stellen zich open om samen met Remkes in gesprek te gaan met de overheid. Supermarktconcern Jumbo is ook één van de partijen die hierbij aanwezig hoopt te zijn. Juist tijdens deze gesprekken kan de kaasverpakkingsindustrie laten blijken wat ze willen, en kan er naar oplossingen gevraagd worden. Het voor de kaasverpakkingsindustrie dan wel van belang om openheid te geven in deze gesprekken. Er zijn namelijk ook een aantal partijen die niet in gesprek willen gaan. Onder deze partijen bevindt zich ook een groot Nederlandse zuivelconcern/ kaasverpakker.

Al is er één hoek uit het bedrijfsleven die zich nadrukkelijk achter de boze boeren heeft geschaard en de uitnodiging van Remkes heeft afgeslagen: enkele vertegenwoordigers uit de grote agrarische industrie, zoals slachterij Vion, veevoerbedrijf ForFarmers en zuivelconcern Royal A-ware. (De Witt Wijnen, 2022)

Een aantal bedrijven heeft de uitnodiging dus afgeslagen en heeft zich achter de boze boeren geschaard. Maar het is voor de kaasverpakkingsindustrie juist van belang om hier wel op in te gaan en in gesprek te gaan met anderen. Met overheid en retailers kunnen gesprekken gevoerd worden. De problemen die spelen kunnen hier besproken worden, en daarnaast kan ook besproken worden wat de manier is om de consumenten samen aan te spreken. Deze gesprekken zijn daar de uitgelezen mogelijkheid voor. Het is voor kaasverpakkingsindustrie namelijk geen mogelijkheid om de consument direct aan te spreken, maar indirect via overheid en retailer is wel een mogelijkheid.

Iedereen weet wat er gedaan moet worden, maar in de praktijk is dit heel moeilijk om aan te voldoen.

Bibliografie

- Allen, R. J., D., S. S., & Mills, C. (2012). *Entanglement of grey seals Halichoerus grypus at a haul out site in Cornwall, UK*. Elsevier .
- Anthony, C. (1974). *Plastics in the marine environment*. Rhode Island: Cambridge University Press.
- Baarda, B. (2020). *Basisboek Interviewen*. Groningen: Noordhoff.
- Betts, K., & Thompson, R. (2008, November 5). *Info about why small plastic are a big problem*. Opgehaald van Website van ACS Publications: <https://pubs.acs.org/doi/pdf/10.1021/es802970v>
- Blight, L. K., & Burger, A. E. (1997). *Occurrence of plastic*. Victoria: Elsevier Science LTD.
- Boerger, C. M., Lattin, G. I., & Moore, S. L. (2010). *Plastic ingestion by planktivorous fishes in the North Pacific*. Long Beach: Elsevier.
- Daly plastics. (2020, Januari 16). *Info over Daly plastics*. Opgehaald van Webiste van Daly plastics: <http://www.plasticrecycling.nl/>
- De Groot, S. (2022, Juli 15). Intercheese. (W. Davelaar, Interviewer)
- De Witt Wijnen, P. (2022, Augustus 14). Remkes probeert de stikstofimpasse buiten de boeren om te doorbreken. *NRC*, p. 3.
- Europese Unie. (2016). *Publicatie Blad L282 'Klimaatakkoord van Parijs'*. Luxemburg: Bureau voor publicatie van de Europese Unie.
- Felicia, C., & D.H.S., W. (1984). *Plastic Pollution: A Worldwide Oceanic Problem*. Ithaca: Parks 9.
- G, S. B., & Kumar, S. (2010). *Stress–strain response of plastic waste mixed soil*. India : Elsevier.
- Gradus, R., Nillesen, P., & Dijkgraaf, E. (2016). *Ecological Economics*. Rotterdam: Elsevier.
- Ismail, Z., & Al-Hashmi, E. (2008). *Use of waste plastic in concrete mixture as aggregate replacement*. Baghdad: Elsevier .
- Kamaruddin, A., Abdullah, M., & Zawawi, M. (2017). *Potential use of Plastic Waste as Construction Materials*. IOP Publishing .
- MacArthur, E., & Waughray, D. (2014). *The new plastic economy*. England: Ellen MacArthur Foundation.
- Mallampati, S., & Je Haeng, H. (2016). *Journal of Hazardous Materials*. Republic of Korea: Elsevier.
- Mansour, A., & Subhi, A. (2015). *Reusing waste plastic bottles as an alternative sustainable building material*. Caïro : Elsevier.
- Nederlandse vereniging van duurzame energie. (2015, December 14). *Info over Klimaatakkoord Parijs*. Opgehaald van Website van NVDE: <https://www.nvde.nl/nvdeblogs/klimaat-akkoord-parijs-veelbelovend/>
- New plastic economy. (2020, Maart 16). *Info over Plastic Pact* . Opgehaald van Website van New plastic economy: <https://www.newplasticseconomy.org/projects/plastics-pact>

- NOS op 3 . (2017, Juli 20). *Info over hoeveelheid plastic*. Opgehaald van Website van de NOS:
<https://nos.nl/op3/artikel/2184216-ruim-6-miljard-ton-aan-plastic-vervuilt-onze-aarde.html>
- Op De Weegh, K. (2022, Juli 22). Uniekaas. (D. W, Interviewer)
- Plot, V., & Georges, J. Y. (2010). *Plastic Debris in a Nesting Leatherback Turtle in French Guiana*. Chelonian Conservation and Biology.
- Ragaert, K., Delva, L., & Van Geem, K. (2017). *Waste Management*. Zwijnaarde : Elsevier.
- Rijksoverheid. (2019, Februari 20). *Info over plastic pact* . Opgehaald van Website van Rijksoverheid:
[file:///C:/Users/Gebruiker/Downloads/plastic-pact-nl%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Gebruiker/Downloads/plastic-pact-nl%20(1).pdf)
- Rijksoverheid. (2020, Maart 6). *Van Veldhoven lanceert Europees Plastic Pact* . Opgehaald van Website van Rijksoverheid: <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2020/03/06/van-veldhoven-lanceert-europees-plastics-pact>
- Ritchie, H., & Roser, M. (2018). *Plastic Pollution*. England : Our World in Data.
- Roeterdink, A. (2022, Juni 10). Hazeleger Kaas. (W. Davelaar, Interviewer)
- Shanmugavalli, B., & Gowtham, K. (2017). Virundhanagar: IJERT.
- Stamper, M. A. (2009). *Morbidity in a juvenile green sea turtle (Chelonia mydas) due to ocean-borne plastic*. Journal of Zoo and Wildlife Medicine.
- Thijssen, C. (2017, Januari 17). *Info over Peeze* . Opgehaald van Website van Change :
<https://www.change.inc/circulaire-economie/-20417>
- Unie Nederlandse Industriële Kunststofbewerders . (2020, Maart 14). *Info over kunststof* . Opgehaald van Website van UNIK : <https://www.hetkanmetkunststof.nl/wat-is-plastic/>
- University of Georgia . (2017, Juni 12). *Information about "Production, use, and fate of all plastics ever made"*. Opgehaald van Website of Science Advances :
<https://advances.sciencemag.org/content/advances/3/7/e1700782.full.pdf>
- Van der Vliet, L. (2022, Juni 24). Maaz Cheese. (W. Davelaar, Interviewer)
- Veldhuijzen, M. (2022, Juni 24). Veldhuijzen Kaas. (W. Davelaar, Interviewer)
- Vollmer, I., & Jenks, M. (2020). *Beyond Mechanical Recycling: Giving New Life to Plastic Waste*. Weinheim : GDCh.
- Westdorp, S. (2022, Juni 16). (W. Davelaar, Interviewer)

Bijlage 1 Interview vragen

Visie kaasverpakkingsindustrie op klimaatakkoord en plastic pact.

- Heeft u voor ogen wat de huidige doelstellingen zijn van het klimaatakkoord en het plastic pact?
- Hoe denkt u dat de kaasverpakkingsindustrie op dit moment staat tegen over deze doelstellingen.

Aantal doelstellingen van het klimaatakkoord en het plastic pact.

Ten opzichte van 1990, moet in 2050 de uitstoot van broeikasgassen met 95% afgenomen zijn. Dit is nodig om de opwarming van de aarde niet verder te laten oplopen dan 1.5 graad. (Rijksoverheid, 2019)

- In welke mate draagt volgens u de kaasverpakkingsindustrie bij aan het uitstoten van CO₂?
- Welke processen binnen de industrie dragen het meest bij aan de uitstoot?
- Denkt u dat de kaasverpakkingsindustrie een grote rol kan spelen in het verminderen van CO₂ uitstoot?
- Waarom wel, of waarom niet?
- In hoeverre denkt u dat 95% verminderen van de broeikasgassen realistisch en haalbaar is?
- Waarom wel, of waarom niet?
- In hoeverre denkt u dat het verminderen van de broeikasgassen van belang is op het huidige moment.
- Welke rol kunnen de werknemers van dit bedrijf een rol spelen binnen het halen van de doelstellingen?

De Rijksoverheid en bedrijven streven naar een bloeiende, circulaire en CO₂-arme industrie in 2050. De fabrieken draaien dan op duurzame elektriciteit uit zon en wind. Of op energie uit aardwarmte, duurzame waterstof en biogas. De grondstoffen voor producten komen uit biomassa, reststromen en -gassen. De restwarmte gebruikt de industrie zelf of levert het aan de tuinbouw, gebouwen en woningen. De industrie is dan naast gebruiker van energie ook producent en buffer van energie.

In 2030 moet de industrie al flink minder CO₂ uitstoten. Dat is een tussenstap. Veel van de nieuwe manieren van produceren staan nog in de kinderschoenen en zijn nog te duur. Bedrijven investeren zelf in vernieuwing. Er is ook subsidie om de ontwikkeling op gang te krijgen. De industrie kan dan uitgroeien tot de meest CO₂ -efficiënte bedrijfstak in Europa. En de internationale concurrentiepositie komt niet in gevaar. (Rijksoverheid, 2019)

- Welke mogelijkheden heeft de kaasverpakkingsindustrie op dit moment als het gaat om elektriciteit uit zon en wind?
- Hoe staan jullie als bedrijf hiertegenover?
- Van welke mogelijkheden maken jullie zelf gebruik?
- Zijn er ook mogelijkheden voor energie uit aardwarmte, waterstof of bijvoorbeeld brandstoffen?
- Welke zijn dat, en waarom zijn die juist toepasbaar op de kaasverpakkingsindustrie?
- De kaasverpakkingsindustrie heeft verschillende reststromen, denk bijvoorbeeld aan kaas en verpakkingsmaterialen. Denken jullie dat er een manier is om deze nuttig te gebruiken, en wat zou dat dan zijn?

Net als voor de andere sectoren willen we voor de sector industrie een échte transitie realiseren. Dat betekent dat we industriële bedrijven het perspectief willen bieden de beweging richting vergaande broeikasgasemissiereductie in Nederland plaats te laten vinden. Met verschuiving van industriële activiteit naar het buitenland kunnen immers weliswaar de nationale doelstellingen gerealiseerd worden, maar is door toenemende uitstoot in het buitenland het klimaat niet geholpen en ontstaat het risico op het verlies van bedrijvigheid en banen in Nederland. Het realiseren van de reductieambities moet dus hand in hand gaan met behoud van een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor industriële bedrijven. Dat draagt bij aan onze welvaart, ons welzijn en werkgelegenheid. (Rijksoverheid, 2019)

- In hoeverre biedt de Nederlandse overheid perspectief om echte veranderingen door te voeren?
- Wat doen ze wel, en waar kunnen ze juist nog in verbeteren?
- Heeft Nederland een aantrekkelijk vestigingsklimaat?
- Waarom?
- Wat zou Nederland kunnen veranderen om een beter vestigingsklimaat te krijgen?
- Hoe zou u het perfect vestigingsklimaat voor Nederland beschrijven?

Zoals ook de SER (sociaaleconomische raad) stelt, moet de regio een belangrijke rol spelen bij de implementatie van de transitie. De sterke clusterstructuur van het grootste deel van de industrie impliceert bovendien dat het mogelijk maken van een kostenefficiënte transitie alleen gaat door intensieve samenwerking binnen clusters. (Rijksoverheid, 2019)

- Hoe denkt u dat binnen de kaasverpakkingsindustrie samengewerkt kan worden om verder te komen voor het klimaatakkoord?
- Wat zouden u leveranciers/ klanten kunnen betekenen in dit opzicht?
- Zouden jullie als bedrijf een voortouw willen nemen in een intensieve samenwerking?
- Waarom wel, of waarom niet?
- Wordt er op dit gebied binnen de kaasverpakkingsindustrie al samengewerkt?
- En op welke manier gaat dat dan?

Vermindering van voedselverspilling en ‘de transitie naar een andere productie en consumptie van eiwitten’ zijn belangrijke punten, waarbij ook de relatie met het klimaatbeleid wordt genoemd. Het kabinet legt voor deze onderwerpen een direct verband met het klimaatbeleid. Nodig is “te komen tot een goede balans tussen duurzaam, gezond, veilig en betaalbaar voedsel en de juiste balans tussen dierlijke en plantaardige eiwitten” (Rijksoverheid, 2019)

- Hoe kunnen jullie als bedrijf in bovenstaande een rol spelen?
- In hoeverre kan de overheid, bedrijven hierin sturen in jullie ogen?
- Op welke manier kunnen jullie producten een definitie weergeven van footprint per product?

Het plastic pact heeft een aantal doelen

A. Alle eenmalig te gebruiken plastic producten en verpakkingen die de Plastic Toepassende Bedrijven op de Nederlandse markt brengen waar mogelijk en zinvol herbruikbaar, maar in ieder geval 100% recyclebaar zijn;

B. Elk van de Plastic Toepassende Bedrijven niet meer dan nodig gebruik maakt van plastic materialen door minder gebruik, door hergebruik, en/of door alternatieve duurzamere materialen, resulterend in 20% minder volume plastic (in kg) relatief ten opzichte van het totale volume op de markt gebrachte producten ten opzichte van het gebruik in het basisjaar (2017-10). Hierdoor zal in ieder geval het totale volume eenmalige plastic producten en verpakkingen van het geheel aan Plastic Toepassende Bedrijven dalen.

C. Er door de Plastic Producerende Bedrijven voldoende sorteer- en recyclingcapaciteit in Nederland is gecreëerd zodanig dat minimaal 70% van het gewicht van alle eenmalige plastic producten en verpakkingen die in Nederland in de afvalfase belanden, hoogwaardig gerecycled worden;

- Hoe groot is volgens jullie het plastic probleem wereldwijd?
- Hoe staat Nederland in vergelijking met de rest van de wereld?
- Is het voor Nederland dan van zo groot belang dat wij zoveel aandacht schenken aan dit probleem?
- Moeten Nederland zich juist niet richten op andere landen waar het probleem veel groter is?
- In hoeverre kunnen jullie voldoen aan de eis, dat in 2025 100% van jullie verpakkingen recyclebaar zijn?
- Wat moet er in de komende jaren nog veranderen om dit mogelijk te maken?
- Welke mogelijkheden zien jullie op dit moment als het gaat om alternatieve materialen voor de kaasverpakkingsindustrie?
- Is er daarnaast volgens jullie ook een mogelijkheid om wel plastic te gebruiken, alleen in minder volume?
- Welke mogelijkheden hebben jullie op dit moment om plastic te sorteren en te recyclen?
- Wat gaan jullie in de toekomst doen, om dit nog verder door te ontwikkelen?
- Welke andere methodes kan de kaasverpakkingsindustrie in de toekomst gaan gebruiken om de het plastic te verminderen?
- Is 2025 voor deze doelen een realistisch jaar?
- Waarom wel, of waarom niet?
- Als afsluitende vraag, wat is jullie eendoordeel over het klimaatakkoord en het plastic pact?